

Provedbeni program Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2021. - 2025.

Sadržaj

1. Predgovor	4
1.1. Riječ Župana	4
1.2. Zakonodavni i metodološki okvir izrade Provedbenog programa	5
2. Uvod	9
2.1. Samoupravni djelokrug Sisačko-moslavačke županije	9
2.2. Vizija	11
2.3. Misija	11
2.4. Organizacijska struktura upravnih tijela.....	11
3. Opis izazova i razvojnih potreba koje će se adresirati Provedbenim programom Sisačko-moslavačke županije	14
3.1. Zemljopisni položaj, naseljenost i razvoj.....	14
3.2. Stanovništvo, zdravstvena i socijalna skrb	15
3.3. Obrazovanje	17
3.4. Opća gospodarska kretanja	23
3.4.1. Investicije.....	24
3.4.2. Malo i srednje poduzetništvo.....	24
3.4.3. Obrtništvo.....	25
3.4.4. Tržište rada	25
Nezaposleni	25
Zaposleni	25
3.4.5. Poslovno okruženje	26
3.4.6. Turizam i kultura.....	26
3.4.7. Poljoprivreda	27
3.4.8. Šumarstvo.....	29
3.4.9. Lovstvo.....	29
3.5. Stanje u okolišu/prostoru	29
3.5.1. Kvaliteta okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima	30
3.6. Primarna infrastruktura.....	32
3.6.1. Vodoopskrba	32
3.6.2. Odvodnja	33
3.6.3. Obrana od poplava	33

3.6.4.	Energija	33
3.6.5.	Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost	34
3.6.6.	Cestovni promet	34
3.6.7.	Željeznički promet	34
3.6.8.	Riječni promet	35
3.6.9.	Zračni promet	35
3.6.10.	Širokopoljasna infrastruktura	35
3.7.	Zaštićena područja i prirodna bogatstva	36
3.8.	Institucionalni kontekst	37
3.8.1.	Javna uprava	37
3.8.2.	Lokalne akcijske grupe	37
3.8.3.	Privatni sektor	37
3.8.4.	Civilni sektor	38
3.8.5.	Ostali subjekti	38
3.9.	Razvojne implikacije materijalnih i nematerijalnih šteta uzrokovanih potresom	38
4.	Popis mjera za provedbu odabranih ciljeva NRS s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata	44
4.1.	Temeljni strateški okvir za određivanje županijskih mjera	44
4.2.	Strateški Ciljevi Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. i Mjere Provedbenog programa Sisačko-moslavačke županije	49
5.	Okvir za praćenje i izvještavanje o napretku u provedbi akta	58

1. PREGOVOR

1.1. RIJEČ ŽUPANA

Nakon katastrofalnih potresa 2021. godina postala je izazov za ponovno uspostavljanje rada sustava na području Sisačko-moslavačke županije. Samo štete na objektima u vlasništvu Sisačko-moslavačke županije ili ustanova kojima je Županija osnivač, iznose gotovo milijardu kuna. Bez obzira na velike štete, život se mora odvijati, stanovništvu je potrebna adekvatna zdravstvena skrb, korištenje socijalnih usluga, mogućnost obrazovanja na području svojih gradova i općina.

Usporedno s obnovom, u sisačko-moslavačkom kraju potrebno je provesti revitalizaciju, a program oporavka i daljnjeg razvoja predstavili smo kroz jačanje gospodarstva. Potreban je novi početak, a upravo su njegove temeljne odrednice sadržane u Provedbenom programu Sisačko-moslavačke županije koji je izrađen za razdoblje od 2021. do 2025. godine. Sisačko-moslavačkoj županiji potrebni su gospodarski oporavak, učinkovita obnova i demografska revitalizacija. Kako bi se zaustavilo iseljavanje stanovništva, Sisačko-moslavačka županija krenula je s obnovom objekata u svojoj nadležnosti i time omogućila stanovništvu sve potrebne sadržaje za život.

Sisačko-moslavačku županiju čine njeni građani i potrebno ih je vratiti u domove, a obnovom koju smo pokrenuli osiguravamo da svi učenici s potresom pogođenog područja nastavu pohađaju u svojim gradovima, imaju dostupnu zdravstvenu skrb koju ćemo podići na razinu višu nego što je bila prije potresa, a isto činimo i sa skrbi za starije i nemoćne osobe. Budući da je udio starije populacije u stanovništvu Sisačko-moslavačke županije preko 20 %, program razvijamo u povećanju dostupnosti skrbi za starije i nemoćne osobe te proširenje smještajnih kapaciteta. U dijelovima županije koji nemaju razvijen institucionalni oblik skrbi za ovu populaciju, osigurati ćemo potrebne kapacitete.

Važno je obnoviti gospodarske objekte i privući nove gospodarstvenike i investitore te time stvoriti preduvjete za daljnji razvoj županije koji onda potiče i doseljavanje stanovništva iz drugih dijelova Hrvatske. Nužno je i osnivanje poduzetničkih centara, a snažnijem razvoju gospodarstva doprinijet će i niz planiranih mjera, razvojni projekti i snažne potporne institucije. U poljoprivrednoj proizvodnji najvažniji su siguran tržišni plasman proizvoda, poticajne mjere za razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva, poticanje zapošljavanja mladih poljoprivrednika kao i program gospodarskih mjera usmjerenih na beskamatne kredite kojima se omogućuje razvijanje investicije. Kad je riječ o razvoju turizma, okrećemo se neiskorištenim potencijalima termalne vode u Topuskom, energetske obnovi postojećih turističkih kapaciteta u Topuskom, proširenju sadržaja koji se nudi posjetiteljima, kompletnoj rekonstrukciji toplica, uvođenju wellnessa, bazena s dodatnim sadržajima i sl. Neizostavni biser su moslavačke vinske ceste i promidžba autohtone vinske sorte škrela te povećanje smještajnih kapaciteta i sadržaja koje nudi Park prirode Lonjsko polje.

Sisačko-moslavačka županija kroz snažnu suradnju s jedinicama lokalne samouprave pokretač je cjelokupnog razvoja. Pruža apsolutnu administrativnu, koordinativnu i operativnu podršku konkuriranju za infrastrukturne projekte kroz fondove Europske unije. Planirano je preko 200 projekata u prometnoj infrastrukturi, odgoju i obrazovanju, sportu, zdravstvu, kulturi, zaštiti prirode i okoliša te projekti vezani uz brigu o starijim i nemoćnim osobama, kao i oni vezani uz hrvatske branitelje.

Sisačko-moslavačka županija sada je administrativna i operativna institucija koja na prvome mjestu provodi projekte obnove i revitalizacije, ali i razvojne projekte. Sad je prilika za razvoj na koju se čekalo godinama. I mi tu priliku koristimo u punom opsegu.

ŽUPAN
Ivan Celjak, mag. iur.

1.2. ZAKONODAVNI I METODOLOŠKI OKVIR IZRADE PROVEDBENOG PROGRAMA

Županije, gradovi i općine prvi put u cijelosti izrađuju provedbene programe nakon lokalnih izbora održanih u svibnju 2021. godine.

JLP(R)S su dosad za potrebe povezivanja ciljeva utvrđenih u strateškim dokumentima razvoja s izvorima financiranja utvrđenim u proračunu, izrađivale planove razvojnih programa u skladu s odredbama Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj 87/08, 136/12, 15/15).

Izradom provedbenih programa JLP(R)S osigurava se:

- ujednačeni pristup izradi i poboljšanje kvalitete akata
- pravilna primjena odredbi zakonodavnog okvira kojim se uređuju priprema, provedba, praćenje provedbe i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja
- primjena načela odgovornosti i usmjerenosti na rezultat te načela održivosti, odnosno pravovremeno planiranje i osiguravanje sredstava potrebnih za provedbu akata strateškog planiranja tijekom mandatnog razdoblja izvršnog tijela
- jasna poveznica strateškog i proračunskog planiranja, odnosno pouzdana informacija o ostvarenosti planiranih rezultata i utrošenosti proračunskih sredstava
- horizontalna i vertikalna usklađenost mjera u provedbenom programu, kao i povezanih programa i projekata s razvojnim ciljevima i prioritetima Republike Hrvatske i Europske unije, odnosno poboljšava se spremnost JLP(R)S za korištenje sredstava strukturnih i investicijskih fondova EU u provedbi programa i projekata JLP(R)S.

Provedbenim programom JLP(R)S opisuju se samoupravni djelokrug, vizija, misija i prioriteti djelovanja izvršnog tijela JLP(R)S te se provedba mjera razrađuje na elemente koji su potrebni za učinkovitu provedbu i praćenje uspješnosti provedbe posebnih ciljeva definiranih u planu razvoja JLP(R)S.

U skladu s Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, provedbeni program JLP(R)S obvezno sadrži:

- viziju, mandat i misiju JLP(R)S za mandatno razdoblje izvršnog tijela

- opis razvojnih potreba i potencijala koji će se nastojati adresirati provedbom akta
- popis prioriteta djelovanja u području nadležnosti samoupravne jedinice s obrazloženjem za odabir
- odabir posebnih ciljeva iz povezanih, hijerarhijski viših akata strateškog planiranja za čiju provedbu se u provedbenom programu razrađuju mjere
- popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva, s opisom
- podatke o planiranom roku provedbe mjera s utvrđenim ključnim aktivnostima i planiranim rokovima za postignuće istih
- pokazatelje rezultata za svaku mjeru, s početnim i ciljnim vrijednostima za svaku pojedinu godinu tijekom razdoblja provedbe mjere
- indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata u kojem je potrebno procijeniti trošak provedbe pojedine mjere i utvrditi poveznicu na izvor financiranja (poveznicu s programskom klasifikacijom proračuna JLP(R)S)
- okvir za praćenje i izvještavanje
- druge relevantne podatke (podatke o doprinosu mjera provedbi drugih obaveza).

Obveza izrade **Provedbenog programa Sisačko-moslavačke županije** temelji se na odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17).

Obvezni sadržaj provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisan je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 89/18).

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji izrađuje i donosi izvršno tijelo JLP(R)S. Kao provedbeni akt strateškog planiranja lokalne i regionalne razine, ima za cilj osigurati upravnim tijelima JLP(R)S, ali i ostalim dionicima samoupravne jedinice, učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja.

Provedbeni program JLP(R)S izrađuje i donosi izvršno tijelo JLP(R)S za mandatno razdoblje, u pravilu na 4 godine.

Provedbenim programom JP(R)S opisuje se i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave, kao i poveznica mjera utvrđenih za provedbu pojedinog posebnog cilja s odgovarajućim stavkama u proračunu JP(R)S (aktivnostima i projektima) na kojima je potrebno planirati sredstva za provedbu.

Mjera je skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata kojom se izravno ili neizravno ostvaruje posebni cilj utvrđen u planu razvoja JLP(R)S. Osim provedbi ciljeva politika utvrđenih u aktima strateškog planiranja, samoupravne jedinice provedbom mjera doprinose i provedbi međunarodno preuzetih obveza, provedbi obveza uređenih posebnim nacionalnim propisima, kao i provedbi zajedničkih prioriteta Europske unije. Digitalna transformacija i zelena tranzicija su zajednički prioriteti razvoja Europske unije u narednom razdoblju. S obzirom na navedeno, nužno je pripremati i provoditi politike kojima će se ojačati kapaciteti u području novih digitalnih tehnologija i podržati zelena tranzicija u zemljama Europske unije, kako na nacionalnoj, tako i na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.

U skladu s odredbama propisa koji uređuju upravljanje razvojem područja s razvojnim posebnostima (Zakon o otocima, Zakon o potpomognutim područjima, Zakon o brdskoplaninskim područjima), JLP(R)S koje u svom sastavu sadrže i područja s razvojnim posebnostima, dužne su na primjereni način pridonositi gospodarskom i ukupnom razvoju navedenih područja u skladu s njihovim razvojnim posebnostima, odnosno provoditi mjere i poduzimati radnje predviđene navedenim propisima.

Aktivnost je niz specifičnih i međusobno povezanih radnji unutar projekta ili drugog provedbenog mehanizma čija provedba izravno vodi ostvarenju mjere (a neizravno ostvarenju posebnog cilja). Za svaku mjeru provedbenog programa JLP(R)S utvrđuju se ključne aktivnosti, odnosno aktivnosti nužne za provedbu pojedine mjere koje imaju najveći procijenjeni doprinos provedbi mjere.

Projekt je niz međusobno povezanih aktivnosti koje se odvijaju određenim redoslijedom radi postizanja određenog cilja unutar utvrđenog razdoblja i s definiranim financijskim sredstvima. Projekti lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima se doprinosi provedbi određenog posebnog cilja utvrđuju se kroz mjere u kojima je potrebno jasno prikazati povezanost s posebnim ciljem odabranim iz plana razvoja JLP(R)S te odgovarajućim stavkama u financijskom planu JLP(R)S s kojih će se financirati provedba projekta.

Pokazatelji rezultata su kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatci koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u provedbi utvrđene mjere.

Elementi sadržani u provedbenim programima JLP(R)S trebaju omogućiti jednostavno praćenje ostvarenih rezultata i pravodobno uočavanje odstupanja od plana te ocjenu hoće li provedba utvrđenih mjera imati željeni ishod ili će biti potrebne određene izmjene kako bi se osiguralo ostvarivanje povezanih posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLP(R)S.

Provedbene programe JLP(R)S moguće je ažurirati prema potrebi, u svrhu prilagođavanja promjenama u politici ili fiskalnom okruženju te nepredviđenim okolnostima.

Praćenje i vrednovanje sastavni su dijelovi procesa strateškog planiranja. Praćenje napretka u provedbi provedbenog programa JLP(R)S obuhvaća procese prikupljanja, analize i usporedbe podataka o utvrđenim pokazateljima rezultata kojima se sustavno prati napredak provedbe mjera utvrđenih u aktu strateškog planiranja.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 6/19). Za potrebe praćenja napretka u provedbi mjera i ostvarivanju povezanih pokazatelja rezultata nositelji izrade provedbenog programa izvještavaju izvršno tijelo dva puta godišnje (polugodišnje izvješće i godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa).

Osim tekstualnog dijela Provedbeni program sadrži i Prilog 1 - Predložak za izradu provedbenih programa JLP(R)S (.xlsx elektronički format), koji sadrži:

Popis mjera i planiranih rokova provedbe

- naziv i svrha provedbe mjere
- podatak o planiranom roku provedbe pojedine mjere
- popis ključnih aktivnosti nužnih za provedbu pojedine mjere
- podatak o planiranom roku postignuća ključnih aktivnosti tijekom provedbe pojedine mjere
- podatak o upravnom tijelu JLP(R)S nadležnom za provedbu pojedine mjere

Pokazatelje rezultata

- naziv pokazatelja rezultata
- početna vrijednost pokazatelja rezultata
- ciljana vrijednost pokazatelja rezultata po godinama, za svaku godinu provedbe pojedine mjere

Poveznicu s proračunom

- procjena ukupnog troška provedbe mjere (u HRK)
- program u proračunu JLP(R)S (oznaka i naziv) – za troškove provedbe pojedinog posebnog cilja
- aktivnost ili projekt u proračunu JLP(R)S (oznaka i naziv) – za troškove provedbe pojedine

mjere, aktivnosti odnosno projekta

Druge relevantne podatke o mjeri

- oznaku vrste mjere (reformske, investicijske i ostale)
- oznake doprinosa mjera JLP(R)S ispunjenju obveza uređenih posebnim propisima
- oznake poveznice s ciljem/podciljem održivog razvoja UN Agende 2030 (SDG)
- oznaku doprinosa zajedničkim prioritetima Europske unije, odnosno doprinosa zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji

Po donošenju hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja (odgovarajućeg plana razvoja JLP(R)S), provedbeni program JLP(R)S će biti potrebno revidirati te ga dopuniti s preuzetim mjerama i pripadajućim elementima za potrebe ostvarenja posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLP(R)S.

2. UVOD

2.1. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Sisačko-moslavačka županija jedinica je područne (regionalne) samouprave na području utvrđenom zakonom, a obuhvaća područja gradova Gline, Hrvatske Kostajnice, Kutine, Novske, Petrinje, Popovače i Siska koji je i županijsko središte te općina Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Sunja, Topusko i Velika Ludina. Samoupravni djelokrug Županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave određuje se zakonom i Statutom. U obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Županija odlučuje samostalno u skladu s Ustavom i zakonom.

Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na obrazovanje, zdravstvo, prostorno uređenje i gradnju, zaštitu okoliša i prirode, gospodarski razvitak, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, sukladno ovlastima na temelju posebnih zakona.

Županija usklađuje interese i poduzima aktivnosti radi ravnomjernoga gospodarskog i društvenog razvitka gradova i općina u sastavu županije te županije kao cjeline. Svoje zadaće Županija ostvaruje pripremom i donošenjem programa razvitka pojedinih djelatnosti i mreže infrastrukturnih objekata od osobitog značaja za županiju, poticanjem izrade i provedbe projekata kojima se taj razvitak ostvaruje, javnim i stručnim raspravama o pojedinim poticajima i prijedlozima te drugim oblicima

konzultacija i usklađivanja stajališta stručnih tijela gradova i općina na području županije o pojedinim razvojnim pitanjima. Organiziranjem i provođenjem djelatnosti prostornog uređenja županija gospodari, štiti i upravlja prostorom radi stvaranja uvjeta za društveni i gospodarski razvitak, zaštitu okoliša te racionalno korištenje i zaštitu prirodnih i povijesnih dobara. Svoje zadaće županija ostvaruje donošenjem i provođenjem prostornih planova i drugih dokumenata prostornog uređenja, stvaranjem organizacijskih, stručnih i materijalnih pretpostavki izvršenja svojih obveza u ovoj djelatnosti te poduzimanjem drugih mjera kojima osigurava integralni pristup prostoru, njegovom planiranju i zaštiti.

U županiji se posebna briga vodi o održavanju i zaštiti prirodnih i kulturnih dobara, a osobito tla, šuma, voda, rudnog i prirodnog blaga, biljnog i životinjskog svijeta, nekretnina i stvari od osobitog kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, na način utvrđen posebnim zakonom i odlukama tijela Županije. Programom zaštite okoliša i dokumentima prostornog uređenja, stvaranjem uvjeta za njihovu provedbu, organiziranjem praćenja stanja, osiguranjem sanacije ugroženog okoliša i drugim zakonom propisanim mjerama, Županija osigurava racionalno korištenje prirodnih dobara, uz očuvanje ravnoteže prirodne zajednice i kakvoće okoliša za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja.“

U okviru svojih zakonom utvrđenih prava i dužnosti, Županija usmjerava pripremu te poduzima organizacijske, materijalne i druge mjere za zaštitu i spašavanje stanovništva i materijalnih dobara ugroženih prirodnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i ekološkim nesrećama i drugim izvanrednim okolnostima koja ugrožavaju opću sigurnost ljudi i materijalnih dobara na području županije. Ostvarujući svoje zadaće Županija procjenjuje ugroženost, priprema i donosi planove djelovanja civilne zaštite, planove zaštite od požara, planove razvoja sustava civilne zaštite osigurava potrebna financijska sredstva, potiče, usklađuje i nadzire njihovo provođenje te poduzima druge organizacijske i ostale mjere sprečavanja nastanka i širenja te ublažavanja i otklanjanja posljedica nepogoda i nesreća.

Županija poduzima mjere usmjerene stvaranju organizacijskih, materijalnih i drugih uvjeta što potpunijeg zadovoljenja javnih potreba, sukladno zakonu. Svoje zadaće Županija ostvaruje utvrđivanjem programa javnih potreba od zajedničkog interesa za gradove i općine na njezinom području te županiju kao cjelinu radi osiguravanja ravnomjernog razvoja svih njezinih dijelova, osiguravanjem sredstava za financiranje programa od interesa za županiju i poticanjem njihova provođenja, predlaganjem i utvrđivanjem mreže ustanova i drugih organizacija čijom djelatnošću se ostvaruju te potrebe te usklađivanjem njihova razvitka kao i poduzimanjem drugih mjera, sukladno posebnim zakonima.

Stvaranje poticajnog okruženja za razvitak civilnog društva temelji se na suradnji tijela Županije i udruga civilnog društva i sufinanciranju zajedničkih programa od interesa za Županiju, prvenstveno razvijajući zajedničke vrijednosti moderne demokracije i vrijednosti građanskih i civilnih inicijativa

zasnovanih na suradnji, solidarnosti, socijalnoj pravdi, transparentnosti i sudjelovanju u odlučivanju o bitnim pitanjima za građane županije. Županija podupire udruživanje građana i djelovanje njihovih udruga te akcije i manifestacije koje pridonose napretku pojedinih djelatnosti i promiču interes i ugled županije i Republike Hrvatske u zemlji i inozemstvu.

Gradovi i općine mogu nadležnim županijskim tijelima davati poticaje za uređivanje određenih pitanja od zajedničkog interesa, kao i za poduzimanje mjera i aktivnosti kojima se pridonosi usklađenom razvitku i napretku županije. Županija može preuzeti pojedine poslove koje joj iz svog samoupravnog djelokruga prenesu gradovi i općine, odnosno na zahtjev pojedine jedinice lokalne samouprave prenijeti joj određene poslove iz svoje nadležnosti pod uvjetima i na način određen zakonom. Sadržaj poslova koji se prenose, način preuzimanja i obavljanja preuzetih poslova kao i odnosi koji se u prenošenju poslova uspostavljaju uređuju se posebnim sporazumom. Tijela Županije su: Županijska skupština i Župan. Ovlasti i obveze koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga Županije podijeljene su između Županijske skupštine kao predstavničkog tijela i župana kao izvršnog tijela.

2.2. Vizija

Sisačko-moslavačka županija je održiva, konkurentna i privlačna regija u kojoj se znanje i inovacije spajaju s prirodom i poviješću stvarajući okruženje za dobro, ugodno i visokokvalitetno življenje.

2.3. MISIJA

Izjava o misiji Sisačko-moslavačke županije opisuje način na koji Županija namjerava pridonijeti ostvarivanju prethodno utvrđene vizije.

Misija Sisačko-moslavačke županije je učinkovito i odgovorno upravljanje poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga na transparentan način kako bi se stvorili uvjeti za njezin kontinuiran gospodarski i društveni razvitak.

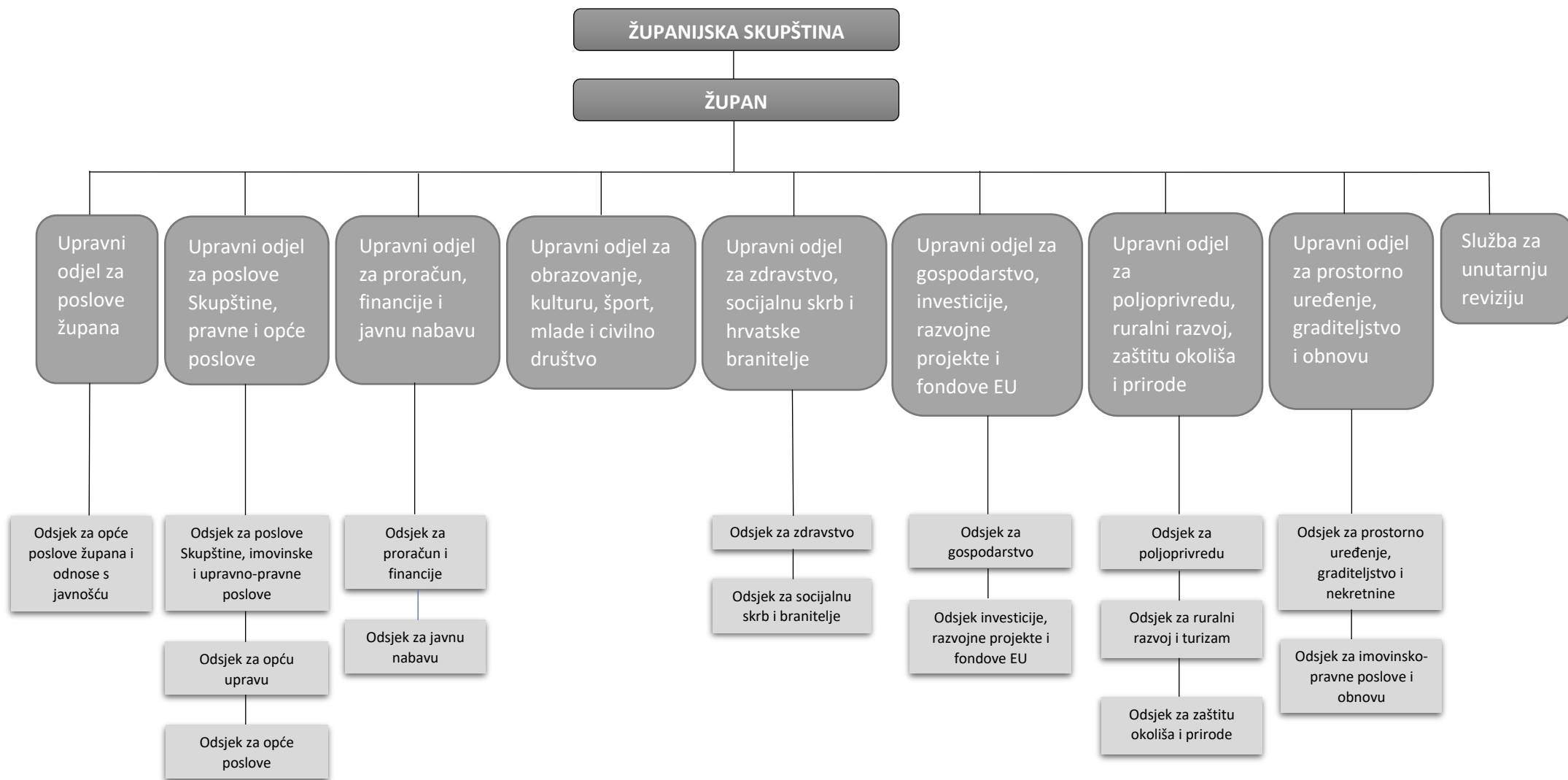
2.4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA UPRAVNIH TIJELA

Upravna tijela obavljaju upravne, stručne i druge poslove iz samoupravnog djelokruga Sisačko-moslavačke županije sukladno zakonu, Statutu županije i drugim propisima.

Upravna tijela Županije su:

1. Upravni odjel za poslove župana
2. Upravni odjel za poslove Skupštine, pravne i opće poslove
3. Upravni odjel za proračun, financije i javnu nabavu
4. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport, mlade i civilno društvo
5. Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje
6. Upravni odjel za gospodarstvo, investicije, razvojne projekte i fondove EU
7. Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode
8. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i obnovu
9. Služba za unutarnju reviziju

3. OPIS IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA KOJE ĆE SE ADRESIRATI PROVEDBENIM PROGRAMOM SISAČKO- MOSLAVAČKE ŹUPANIJE

3.1. ZEMLJOPISNI POLOŹAJ, NASELJENOST I RAZVOJ

Sisačko-moslavačka Źupanija površinom od 4468 km² meġu najvećim je Źupanijama u Republici Hrvatskoj i zauzima 7,9 % njenog teritorija. Podijeljena je na tri geografske cjeline: gorska podruĉja, brdsko-breŹuljkasta i nizinska podruĉja Źto joj omogućuje i dobru strukturu namjene ukupne površine u kojima su graĊevinska podruĉja 5,98 %, poljoprivredne površine zastupljene su s 30,72 %, Źumskih je površina 39,36 %, a ostalih poljoprivrednih i Źumskih površina je 18,20 % prema Izvješću o stanju u prostoru Sisačko-moslavačke Źupanije 2015. - 2018. GraĊevinska podruĉja zauzimaju 5,98 % ili 26.707,61 ha od ĉega je 22.255,63 ha izgraĊeni dio.

Budući da je Sisačko-moslavačka Źupanija na povoljnom prirodnom i prometnom te geografskom poloŹaju, a nerazvijena prometna infrastruktura nije dostatna za gospodarske i socijalne potrebe, postoji mogućnost razvoja i revitalizacije intermodalnog prometnog sustava. Kako bi se potaknuo ravnomjeran razvoj cjelokupne Źupanije, potrebno je provoditi demografske mjere s ciljem poticanja rasta nataliteta, ostanka stanovništva u urbanim podruĉjima te povratak stanovništva u ruralna podruĉja. Ostanak i povratak stanovništva uvjetovan je mogućnostima zapošljavanja na podruĉju Źupanije. VaŹno je razvijati i primjenjivati mjere za zapošljavanje mladog i radno sposobnog stanovništva u ruralnim i urbanim podruĉjima kako bi se potaknula uravnoteŹena naseljenost i razvijenost, a samim time i uravnoteŹeniji pristup zdravstvenim ili obrazovnim ustanovama te ostalim sadržajima koji su trenutno dostupniji stanovništvu razvijenijih, uglavnom urbanih krajeva Sisačko-moslavačke Źupanije.

Prema novoj klasifikaciji HR_NUTS 2021. ([NN 125/2019](#)) Republika Hrvatska podijeljena je na ĉetiri statistiĉke regije 2. razine koje ĉine Panonska Hrvatska, Jadranska Hrvatska, Grad Zagreb i Sjeverna Hrvatska nastale grupiranjem Źupanija kao administrativnih jedinica. Sisačko-moslavačka Źupanija na drugoj razini (NUTS 2) pripada statistiĉkoj regiji Kontinentalna Hrvatska odnosno od 2021. godine regiji Panonska Hrvatska u kojoj su još i Bjelovarsko-bilogorska Źupanija, Virovitiĉko-podravska Źupanija, PoŹeŹsko-slavonska Źupanija, Brodsko-posavska Źupanija, Osjeĉko-baranjska Źupanija, Vukovarsko-srijemska Źupanija i Karlovaĉka Źupanija. Prema vrijednosti indeksa razvijenosti Sisačko-moslavaĉka

županija pripada prvoj skupini, drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

3.2. STANOVNIŠTVO, ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA SKRB

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine na području Sisačko-moslavačke županije neravnomjerno je bilo naseljeno 172 439 stanovnika ili 4,02 % stanovništva Republike Hrvatske. Rezultati Popisa iz 2021. godine predviđaju pad broja stanovnika na oko 140 000 stanovnika te su vidljive i znatne razlike u stupnju razvijenosti pojedinih dijelova županije. Razvijenost je vezana uz naseljenost pa su urbane sredine poput Siska, Kutine, Petrinje i Novske razvijenije od suburbanih i ruralnih područja koja su na pojedinim područjima županije gotovo sasvim napuštena. Uz negativno demografsko kretanje te izraženo iseljavanje i deruralizaciju, stanovništvo relativno brzo stari pa je prema Popisu 2011. više od 19,53 % stanovnika starije od 65 godina, što je podatak koji Sisačko-moslavačku županiju stavlja u demografski najugroženije županije u Republici Hrvatskoj. Prema prvim podacima Popisa iz 2021. godine udio stanovnika starijih od 65 godina je nešto manji od 25 %. Starenje stanovništva znači i smanjenje radno aktivnog stanovništva te povećan broj umirovljenika, što u konačnici predstavlja opterećenje za sustav. Prosječna starost stanovnika je 2011. godine bila 43,1 godina pa je u narednom periodu potrebno stvoriti uvjete za razvoj sustava izvaninstitucionalne skrbi te izraditi mjere za razvoj područja od posebne državne skrbi kako bi se stanovništvu koje živi na tom području omogućila socijalna uključenost te stvorili temelji za povratak stanovništva na ta područja budući da je u posljednjem desetljeću najveći emigracijski pritisak baš u Sisačko-moslavačkoj županiji. Potrebno je jačati angažman cjelokupne zajednice kako bi se omogućilo psihofizičko osnaživanje ratnih stradalnika i žrtava nasilja, a sve kroz razvoj različitih aktivnosti i projekata od kojih su neki već u provedbi. Donošenjem i provedbom mjera kojima se omogućava prevladavanje poteškoća osoba koje se nalaze u sociozaštitnoj potrebi pokušat će se utjecati na porast broja stanovnika koji se u istoj nalaze te im pomoći da iz nje izađu. To sve radi se kroz četiri osnovna područja socijalne skrbi: suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti, skrb o starijim osobama, zaštita obitelji, djece i mladeži te socijalno uključivanje osoba s invaliditetom. Socijalne usluge obuhvaćaju aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprečavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca i obitelji te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici. Mogu se pružati tijekom duljeg razdoblja ili privremeno, ovisno o potrebama korisnika. Organiziraju se kao usluge za djecu, mlade, obitelji i odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i obitelji. Razvoj poduzetništva u Sisačko-moslavačkoj županiji usmjeren je i povezan s provođenjem i razvojem usluga socijalne skrbi na području županije te ovdje djeluje 16 pružatelja socijalnih usluga, 25 obiteljskih domova i tri udruge koje su pružatelji socijalnih usluga, pokrivaju cijelu županiju svojom djelatnošću i financiraju se izravno iz proračuna Županije:

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, Centar za žene Adela i Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije.

Budući da je stanovništvo županije sve starije, a površina velika i prometno slabije povezana, potrebno je povećati ulaganja u opremljenost svih zdravstvenih ustanova kao i jačati preventivne zdravstvene programe te u suradnji s jedinicama lokalne samouprave razvijati programe zdravstvene skrbi u ruralnim područjima, primjerice dostupnost fizikalne terapije za starije stanovništvo koje živi u ruralnim područjima i nema mogućnost odlaska na terapije u veće sredine.

Na području Sisačko-moslavačke županije djeluju jedna opća bolnica te jedna neuropsihijatrijska bolnica te tri Doma zdravlja za koje je intencija da se organiziraju kao jedan Županijski dom zdravlja. Objekti navedenih bolnica i dva Doma zdravlja - Sisak i Petrinja oštećeni su u potresu, stoga je bilo potrebno pokrenuti obnovu objekata i uspostaviti rad u novoobnovljenim objektima, ali i uspostaviti nove usluge u području zdravstvene skrbi koje stanovništvo nije imalo prije potresa. Sisačko-moslavačka županija ustupila je prostore za rad zdravstvenih djelatnika te građani zdravstvenu skrb dobivaju u zgradi privremenog sjedišta Županijske uprave, na adresi I. K. Sakcinskog 26 u Sisku umjesto u kontejnerima.

Sisačko-moslavačka županija dobila je od Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine na privremeno korištenje između ostalog i prizemlje zgrade u kojem je potom uređeno 10 ureda za potrebe ordinacija primarne zdravstvene zaštite kao i sanitarne čvorove potpuno prilagođene osobama s invaliditetom te uređen glavni i pomoćni ulaz u zgradu kako bi povećali sigurnost sugrađana. Na taj način Županija je osigurala rad za ordinacije koje su nakon potresa izmještene iz objekta Doma zdravlja Sisak u kontejnere ispred objekta.

Dotadašnji uvjeti rada u kontejneru bili su otežani i trenutni prostor odgovara standardima koje su imali prije potresa.

U novom prostoru na lokaciji I. K. Sakcinskog 26 smješteni su aparati medicinsko-biokemijskog laboratorija, pedijatrijska ordinacija te kartoteka pedijatrije. Pored toga, na novu lokaciju koja je ujedno i privremeno sjedište Županijske uprave, smješten je i palijativni tim Doma zdravlja Sisak, kao i medicinsko-biokemijski laboratorij te zubotehnički laboratorij i ordinacija opće/obiteljske medicine Doma zdravlja Sisak.

Za potrebe privremenog smještaja Doma zdravlja u Glini, Županija će u što kraćem roku osigurati nove prostore za rad ambulanti na način da će se adaptirati građevinu u neposrednoj blizini matične zgrade.

Osigurat će se u kratkom periodu i pitanje smještaja ordinacija u Petrinji koje su u kontejnerima kako bi ih se preselilo zajedno s Odjelom za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju i Zavodom za javno zdravstvo u čvrst i siguran objekt, a rješava se i pitanje zamjenskog prostora za Hitnu (Zavod za hitnu medicinu SMŽ) u Glini.

Do srpnja 2022. godine obnovit će se i svih 6 objekata Neuropsihijatrijske bolnice Popovača.

U Sisku se obnavljaju zgrade kirurgije i oftalmologije, kao i Odjela za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju i Odjela za venerologiju i dermatologiju „Jodno“.

Obnovom se ne želi postići samo vraćanje na prijašnje stanje, već proširiti sadržaje i stanovnicima omogućiti zdravstvenu skrb koju su morali tražiti u nekoj drugoj županiji.

Provest će se postupak za izvođenje radova i za novu bolnicu u Petrinji, odnosno za zgradu Odjela za pulmologiju te za izradu projektne dokumentacije za zgradu stare bolnice u Petrinji, a obnovljena je i zgrada Zavoda za hitnu medicinu, Ispostava Sisak.

Isto tako osiguran je zamjenski objekt za ambulantu u Jabukovcu, a uređena je i ambulanta u Žažini.

Nužna je rekonstrukcija Odjela za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Jodno koje desetljećima nije obnavljano, uz dodavanje novih sadržaja za pacijente. Objekt u Ravniku koji je dio Neuropsihijatrijske bolnice dr. Ivan Barbot Popovača ima sve predispozicije za zdravstvenu skrb o djeci i razvoj Dječje psihijatrijske bolnice.

Mreža usluga patronažne skrbi i zdravstvene njege u kući je u razini zadovoljavajućeg budući da jedna sestra dolazi na 4721 stanovnika, što je i dalje u okvirima propisa. S područja Petrinje zbog posljedica potresa izmješten je palijativni odjel, no svi naponi županijske uprave usmjereni su na vraćanje Odjela za pulmologiju i dugotrajnog liječenja s palijativnom skrbi u što kraćem vremenskom roku, do kraja 2021. godine.

3.3. OBRAZOVANJE

Sisačko-moslavačka županija ima brojne izazove i na području obrazovanja. Tijekom razornog potresa stradali su objekti mnogih obrazovnih ustanova kojima je osnivač Županija. Tijekom 2021. godine krenulo se promptno sa svim potrebnim radnjama kako bi se organizirala nastava na potresom pogođenom području na način:

- Osnovna škola Katarina Zrinski, Mečenčani u Osnovnu školu Davorina Trstenjaka, Hrvatska Kostajnica i Srednju školu Ivana Trnskog, Hrvatska Kostajnica

- Područna škola Graboštani u Osnovnu školu Davorina Trstenjaka, Hrvatska Kostajnica (njihova matična škola)
- Srednja škola Glina u montažni objekt pokraj škole
- Osnovna škola Ivan Goran Kovačić, Gora i Područna škola Nebojan u Područnu školu Češko Selo (područna škola Osnovne škole Mate Lovraka, Petrinja)
- III. i IV. razred PŠ Češko Selo u Osnovnu školu Mate Lovraka, Petrinja (njihova matična škola), I. i II. razred PŠ Češko Selo ostaje u PŠ Češko Selo
- 2 I. i 2 II. razreda I. osnovne škole Petrinja u PŠ Hrastovica (njihova područna škola) koju će pohađati i učenici postojećeg 1 kombiniranog razrednog odjela PŠ Hrastovica; ostali učenici I. osnovne škole Petrinja u Osnovnu školu Dragutina Tadijanovića, Petrinja
- Srednja škola Petrinja u Osnovnu školu Mate Lovraka, Petrinja
- Gimnazija Sisak u zgradu Sisačko-moslavačke županije u Rimskoj ulici
- Ekonomska škola Sisak u zgradu Obrazovnog centra Kotva (centar za obrazovanje odraslih)
- Područna škola Letovanić i Područna škola Farkašić u Osnovnu školu Mladost, Lekenik (njihova matična škola)
- Glazbena škola Frana Lhotke u Dom INA Rafinerije nafte, Sisak, A. Kovačića 1
- Područni odjel Petrinja GŠ Frana Lhotke u prostoru Baptističke crkve Petrinja, Vjekoslava Klaića 19
- Uređenje potkrovlja u Osnovnoj školi Dragutina Tadijanovića, Petrinja za Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Petrinji – 2.500.000,00 kn

U postupku obnove je 12 objekata u području obrazovanja u vrijednosti 6.644.543,75 kuna koji će biti završeni već u prvom kvartalu 2022.

- Osnovna škola Glina – 904.829,00 kn
- Osnovna škola Dvor – 202.893,63
- Osnovna škola Jabukovac – 335.598,46 kn
- Osnovna škola Mate Lovrak, Petrinja – 683.871,26 kn
- Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Petrinja – 2.299.822,51 kn
- Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Petrinja – Područna škola Mošćenica – 524.514,95 kn
- Tehnička škola Kutina – 204.262,50 kn
- Srednja škola Viktorovac – 1.400.000,00 kn
- Industrijsko-obrtnička škola Sisak – 9.208,96 kn
- Područna škola Češko Selo – 41.816,53 kn
- Područna škola Hrastovica – 15.386,31 kn
- Osnovna škola Davorina Trstenjaka, Hrvatska Kostajnica – 22.339,64 kn

**ŠKOLE NA KOJIMA JE PROVEDENA STABILIZACIJA OBJEKATA PRIJE OBNOVE – UKUPNO:
1.815.255,25 KN**

- Lađarska 30 – mjere stabilizacije 650.000,00 kn
- Mjere stabilizacije I. osnovna škola Petrinja – 700.000,00 kn
- Mjere stabilizacije SŠ Petrinja – 465.255,25 kn

PROJEKTI OBNOVE PRIJAVLJENI NA FOND SOLIDARNOSTI EU – UKUPNO: 231.352.286,79 kn

- Obnova OŠ I. G. Kovačić Gore, II. kvartal 2022., 27.198.815,00 kn
- Obnova OŠ I. G. Kovačić, Gore - PŠ Nebojan, II. kvartal 2022., 6.006.415,00 kn
- Obnova OŠ Katarina Zrinska Mečenčani , II. kvartal 2022., 7.866.753,13 kn
- Obnova OŠ Mladost Lekenik - PŠ Letovanić, II. kvartal 2022., 2.288.727,95 kn
- Obnova Srednje škole Glina, II. kvartal 2022., 13.198.679,99 kn
- Obnova Srednje škole Petrinja , II. kvartal 2022., 49.481.662,99 kn
- Obnova Strukovne škole Sisak - objekt radionica , II. kvartal 2022., 7.606.865,42
- Obnova Strukovne škole Sisak - stara matična škola , II. kvartal 2022., 6.782.561,93 kn
- Obnova Gimnazije Sisak, , II. kvartal 2022., 59.876.500,00 kn
- Obnova Glazbene škole Frana Lhotke Sisak , III. kvartal 2022., 23.001.437,50 kn
- Obnova dvorane Srednje škole Viktorovac , II. kvartal 2022., 946.431,25

Organizirano je pohađanje nastave svih učenika u svojim gradovima, što je zbog nedostatka neoštećenog prostora bilo izrazito izazovno. Za učenike koji putuju do zamjenskog objekta škole organiziran je i prijevoz.

Organiziran je i adekvatan zamjenski objekt za učenike Ekonomske škole Sisak koji su do potresa koristili objekt u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, a koji je teško oštećen.

Po prvi puta u povijesti u Sisku će biti izgrađena zgrada za potrebe Ekonomske škole Sisak koju će Sisačko-moslavačka županija graditi uz pomoć resornog ministarstva i Svjetske banke.

Osim radova na obnovi objekata obrazovanja stradalih u potresu, Sisačko-moslavačka županija nastavlja s ulaganjima i u druge infrastrukturne projekte:

Energetska obnova škola nastavljena je s obnovom Osnovne škole Mate Lovrak, Petrinja i Osnovne škole Jasenovac. Oba su projekta vrijedna više od 15 milijuna kuna.

Energetski je obnovljena Osnovna škola Ivo Kozarčanin Hrvatska Dubica, a obnovljeno je i krovšte Srednje škole Tina Ujevića, Kutina i dvorane Osnovne škole Glina.

U tijeku je obnova krovšta dijela zgrade Osnovne škole Mate Lovrak, Petrinja i Srednje škole Novska.

U školama se uređuju parketi, učenički dom koji djeluje u sklopu Srednje škole Novska proširuje kapacitete, uređuje se kuhinja u Osnovnoj školi Braća Radić, Martinska Ves.

U Osnovnoj školi Josipa Kozarca, Lipovljani, Tehničkoj školi Kutina i Učeničkom domu Kutina uređene su nove kotlovnice.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Sisačko-moslavačka županija je iznad hrvatskog prosjeka po broju stanovnika sa završenom osnovnom školom ili bez osnovne škole. Prema posljednjem popisu stanovništva u tu skupinu pripada 26,6 % stanovništva županije, što je negativan pokazatelj naspram nacionalnog prosjeka od 23 %. Najveći broj stanovništva starog 15 i više godina ima završenu srednju školu te taj udio stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosi 51,65 %, dok je prosjek za Republiku Hrvatsku 52 %. Udio visokoobrazovanih u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosi svega 10,47 % stanovništva, dok je prosjek za Republiku Hrvatsku 16,4 %.

Mreža predškolskih ustanova je razvijena, ali ne dovoljno pa je potrebno povećati kapacitete i opremljenost postojećih vrtića te izgraditi nove, ali i poticati osnivanje privatnih vrtića koji trenutno na području županije ne postoje. Osnivači vrtića su jedinice lokalne samouprave, a jednom vjerskom katoličkom vrtiću, Sisačka biskupija. Osim dječjih vrtića ustrojene su četiri ustrojbene jedinice predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi Jasenovac, Osnovnoj školi Braća Radić Martinska Ves, Osnovnoj školi Ivo Kozarčanin Hrvatska Dubica, te Osnovnoj školi Katarina Zrinska Mečenčani.

Izazov predstavlja uključivanje i organiziranje predškolskog odgoja i sadržaja za djecu u udaljenim ruralnim područjima, a potrebno je podržavati i razvijati izvannastavne programe (tečajeve, smotre, natjecanja).

Kako bi se modernizirala nastava, potrebno je povećati opremljenost i dograditi škole radi provođenja nastave u jednoj smjeni. Budući da na području županije postoji Učenički dom u Kutini i uređen je i otvara se Učenički dom u Novskoj, najbolji način za sprječavanje odlaska mladih ljudi na školovanje izvan županije zbog prometne i geografske posebnosti je poticanje osnivanja novih učeničkih domova. Sisačko-moslavačka županija pokretač je osnivanja prvog Učeničkog doma u Sisku čija će se izgradnja i uređenje završiti u navedenom mandatnom razdoblju. Završetkom cjelovite obnove konstrukcije nekadašnje zgrade Strukovne škole Sisak u Lađarskoj ulici nastavlja se s prenamjenom objekta u učenički dom u Sisku. U prvoj fazi učenički dom će imati 25 soba, svaka soba će imati kupaonicu, a u prostoru će se nalaziti i prostor za učenje i druženje, kuhinja s blagovaonicom, sobe za odgojitelje i drugi prostori potrebni za funkcionalnost doma.

Potrebno je dovršiti započete projekte izgradnje i stavljanja u funkciju novih obrazovnih ustanova. Srednjoškolske ustanove u vlasništvu Županije imaju jako dobru, suvremenu opremu i osposobljene su za brzu transformaciju obrazovnih strategija. Zbog potresa su preuređene pojedine područne škole te je u njima organizirana nastava matičnih škola.

Na području Sisačko-moslavačke županije djeluju četiri visokoškolske ustanove, Metalurški fakultet u Sisku, Fakultet organizacije i informatike Varaždin – Centar Sisak, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Odsjek u Petrinji i Visoka poslovna škola Libertas. Sisačko-moslavačka županija inicijator je dolaska novih fakultetskih smjerova, jedan od njih je potresno inženjerstvo Građevinskog fakulteta u Zagrebu, a u mandatnom razdoblju predviđa se i izvanredni studij Građevinskog fakulteta u Sisku. Na području županije otvorena je mogućnost i za osnivanje privatnih visokoškolskih obrazovnih ustanova s pravom javnosti.

U potresu je oštećena i zgrada petrinjskog Odsjeka Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te zgrada I. osnovne škole Petrinja. Zgrade su teško oštećene te su privremeno neuporabljive. Oštećenja koja su nastala na matičnim objektima kao posljedica potresa velikih su razmjera pa zgrade iziskuju cjelovitu obnovu. Budući da oštećenja ne dopuštaju korištenje i nastavak provedbe nastave, učenicima i studentima bilo je potrebno pronaći mjesto na kojemu bi se moglo organizirati sigurno i adekvatno provođenje nastave. Kako se zgrada nalazi u neposrednoj blizini Osnovne škole Dragutina Tadijanovića Petrinja, kojoj je osnivač Sisačko-moslavačka županija, Županija se odlučila urediti posljednju etažu objekta škole i dati je na korištenje Fakultetu. Investicijom većom od 2,5 milijuna kuna uređeno je navedeno potkrovlje, a Petrinja je ponovno postala studentski grad s gotovo 600 studenata koji studiraju na Učiteljskom fakultetu.

Nakon što je Sisačko-moslavačka županija pokrenula postupak radova sanacije nakon potresa na zgradi Osnovne škole Dragutina Tadijanovića u Petrinji, u njoj se organizirala nastava u dvije smjene tako da jednu smjenu pohađaju učenici OŠ Dragutina Tadijanovića, a drugu smjenu učenici I. osnovne škole Petrinja. Knjižnica i stručna služba I. osnovne škole Petrinja također su se smjestile u navedenim prostorijama.

Nastava na Učiteljskom fakultetu Odsjeka u Petrinji provodila se za to vrijeme u svim oblicima, ali većinom online na gotovo svim studijskim programima te u školi u Lekeniku.

Sisačko-moslavačka županija ima nove, konkurentne obrazovne programe poput tehničara za razvoj videoigara u Sisku i Novskoj, čije se upisne kvote popunjavaju već u prvom upisnom roku, a potrebno je razvijati i druge obrazovne programe kojima će se postići veća konkurentnost na tržištu rada. Ključni su razvojni projekti za zadržavanje i zapošljavanje stanovništva na području županije, a otvorena je i mogućnost cjeloživotnog obrazovanja i to kroz ustanove na području urbanih sredina Siska, Kutine, Novske i Petrinje. Ustanove za cjeloživotno obrazovanje su: Srednja strukovna škola Kotva d.o.o., Pučko otvoreno učilište Novska, Pučko otvoreno učilište Mencl, Pučko otvoreno učilište

Kutina, Pučko otvoreno učilište Hrvatski dom Petrinja te Javna ustanova za obrazovanje odraslih – Centar za šljivu i kesten koji jedini u Republici Hrvatskoj, ali i u regiji ima registriran program za obrazovanje odraslih za zanimanje „Ekološki poljoprivredni gospodarstvenik“. Također, Centar posjeduje suvremeno opremljen objekt za izvođenje programa rada te vlastite pokusne parcele voćnjaka površine oko 2 ha. Osim navedenih, programe cjeloživotnog obrazovanja provode i Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota IKS iz Petrinja te Kulinarski institut Kul In iz Siska.

Opća ocjena stanja na području županije je da se razvijaju konkurentni programi, no da je postojeće programe koji se nisu mijenjali više od deset godina potrebno revidirati kako bi se pospješilo zapošljavanje stanovništva na području županije. Potrebno je i razvijati programe prekvalifikacija i jačati obrtnička zanimanja. Jedna od mogućnosti za razvoj obrtništva i obrtničkih zanimanja je Majstorska škola koja je predviđena kao jedina na području cijele Hrvatske, a županija ima sve predispozicije za osnivanje iste na ovom području. Ulaganje u Majstorsku školu usmjereno je na unaprjeđenje kvalitetnog i poticajnog poslovnog okruženja u Republici Hrvatskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji, što će dovesti do usvajanja viših razina znanja nužnih za povećanje kvalitete proizvoda i usluga. Osim toga, veliku će ulogu imati i u savladavanju novih tehnologija, digitalnih vještina, a onda i cjeloživotnog učenja. Majstorska škola omogućit će stručnjake na razini majstorskog zvanja koji će biti nositelji mikro i malog poduzetništva (MSP) osposobljenog za prilagodbu zelenoj i digitalnoj tranziciji u pružanju uloga/isporuke roba.

Na području Sisačko-moslavačke županije djeluje i 15 institucija za ostalo obrazovanje i poučavanje od kojih se 6 institucija bavi djelatnošću ostalog obrazovanja i poučavanja, 7 je registrirano u djelatnosti vozačkih škola te po jedna s djelatnostima obrazovanja i poučavanja u području sporta i rekreacije i obrazovanja i poučavanja u području kulture.

Upravo s ciljem primjene novih tehnologija u razvoju gospodarstva županije, Sisačko-moslavačka županija je pokrenula provedbu nekoliko značajnih projekta. Među njima se posebno ističe Projekt „Sisačko-moslavačka županija – središte *gaming* industrije Republike Hrvatske“ koji je proglašen strateškim projektom Republike Hrvatske. Također, iznimno je važan i projekt „Znanstveni, kulturni i obrazovni centar Sisačko-moslavačke županije“. Naime, Sisačko-moslavačka županija s investicijom preko 160 milijuna kuna u Sisku, Sisak gradi kao obrazovni centar kroz Regionalni centar kompetentnosti koji će obuhvaćati praktikume za robotiku, *gaming*, multimedijalnu kongresnu dvoranu, audio i video studio, restoran, hostel i dr. Time se u gradu Sisku podiže razina obrazovanja i daje prilika učenicima za učenjem i radom na najmodernijoj opremi. U gradu Sisku omogućit će se mladima i brojne sadržaje vezane uz stjecanje novih znanja iz područja elektrotehnike i robotike te ih

učiniti konkurentnijima kasnije pri zapošljavanju. Važan je i dolazak u Sisak svjetski priznatih stručnjaka i profesora koji će učenicima prenositi znanje.

U Lađarskoj ulici u Sisku, na 5000 četvornih metara bit će smješteni praktikumi za robotiku, *gaming*, multimedijalna kongresna dvorana, audio i video studio, restoran, hostel za pedesetak gostujućih učenika ili predavača i drugi nužni prostori. Ovdje će biti smještena i najsuvremenija oprema koja je dobrim dijelom već nabavljena. Dio te specijalne opreme su i CNC strojevi jedinstveni u Hrvatskoj, a koje je Sisačko-moslavačka županija predstavila gospodarstvenicima u hali bivšeg "Uradi sam" u Sisku.

Uz brojne navedene projekte obnove i revitalizacije Županija priprema i provodi niz razvojnih i projekata energetske obnove škola, primjerice OŠ Mate Lovraka u Petrinji i OŠ Jasenovac.

3.4. OPĆA GOSPODARSKA KRETANJA

U 2018. godini BDP županije iskazan u tekućim cijenama iznosio je 9,86 milijardi kuna, što je nominalno za 2,12 % više od vrijednosti njezinog BDP-a u 2015. godini. Uspoređujući promjene ukupnog BDP-a na nacionalnoj i županijskoj razini, može se zaključiti da je uslijed uzlazne konjunktore hrvatskog gospodarstva došlo da smanjenja relativnog značaja SMŽ-a u teritorijalnoj strukturi BDP-a Republike Hrvatske. Naime, nominalni porast hrvatskog BDP-a tijekom promatranog razdoblja bio je čak za 11,34 postotna boda veći od porasta BDP-a županije. Posljedično tome, 2018. godine udio županije u hrvatskom BDP-u bio je za 0,28 postotnih bodova manji nego 2015. godine te je iznosio svega 2,56 %.

Gospodarstvo u Sisačko-moslavačkoj županiji, kao i u cijeloj Republici Hrvatskoj je u 2020. godini bilo suočeno s velikim poteškoćama i štetama koje su uzrokovane pandemijom koronavirusa. Tako je 2020. godine zabilježen pad prihoda za 3 % i pad izvoza za 13 % u prvih šest mjeseci 2020. godine u odnosu na isto razdoblje 2019. godine.

Glavne gospodarske djelatnosti na području županije su industrija s posebnim naglaskom na energetiku, naftnu, petrokemijsku i kemijsku industriju, metalurgiju i metaloprerađivačku industriju, prehrambenu industriju te poljoprivreda i šumarstvo, trgovina, ugostiteljstvo, graditeljstvo, promet i veze. U županiji su prisutni i razvoj i primjena sofisticiranih tehnologija u elektroničkoj industriji te značajan razvoj farmaceutske industrije, a stvara se novo poduzetničko okruženje za razvoj IT sektora, posebno na području *gaming* industrije. Otvaranjem Poduzetničkog inkubatora PISMO na području grada Novske, Sisačko-moslavačkoj županiji ucrtan je put da postane središte *gaming* industrije u Republici Hrvatskoj.

U strukturi industrijske proizvodnje najzastupljenija je prerađivačka industrija u kojoj se izdvaja proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, zatim proizvodnja električne energije, proizvodnja naftnih derivata, proizvodnja hrane i pića, proizvodnja metala i proizvoda od metala, vađenje sirove nafte i plina te drvna industrija, dok je udio ostalih djelatnosti puno manji.

3.4.1. Investicije

Prema podacima HNB-a učešće inozemnih izravnih ulaganja na području Sisačko-moslavačke županije oscilira iz godine u godinu. Prema promatranom razdoblju od 2014. do 2019. godine najveće deinvestiranje dogodilo se 2014. godine s -5,8 mln EUR-a, a tek od 2016. godine bilježe se značajnija izravna inozemna ulaganja.

Sisačko-moslavačka županija jedna je od rijetkih županija u Republici Hrvatskoj koja konstantno ostvaruje suficit u robnoj razmjeni s inozemstvom te ima vrlo visoku pokrivenost uvoza izvozom. U 2020. i 2021. godini inozemna ulaganja u Sisačko-moslavačku županiju iznosila su 15,91 i 15,26 milijuna eura, dok su na razini Hrvatske u 2020. iznosila 1.045,45, a 2021. godine 1.045,45 milijuna eura, prema podacima iz Baze inozemnih izravnih ulaganja Hrvatske narodne banke.

Udio izvoza Sisačko-moslavačke županije s inozemstvom u ukupnom izvozu Republike Hrvatske kreće se na razini od oko 2,9% dok se udio uvoza županije u ukupnom uvozu RH kreće na razini od 1,2%.

3.4.2. Malo i srednje poduzetništvo

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz siječnja 2021. godine trgovačkih društava ukupno je 3351 na području SMŽ, od toga broja kao j.d.o.o. registrirana su 1003 subjekta, kao d.o.o njih 2306, registriranih subjekata ostalih oblika je 42, zadruga 162, od toga aktivnih subjekata je bilo 2956.

U 2019. godini 2310 poduzetnika poslovalo je s ukupnim prihodima od 11,3 milijarde kuna, odnosno s povećanjem od 9,6 % u odnosu na prethodno razdoblje te su ostvarili neto dobit u iznosu od 357,2 milijuna kuna na kraju razdoblja.

Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom u SMŽ u lipnju 2021. godine bila je 6.615,00 kn, a u RH 7.175,00 kn.

Stopa registrirane nezaposlenosti u SMŽ u 2019. godini bila je 19,9 %, a 2020. godine 18,7 %.

Stopa registrirane nezaposlenosti pada kontinuirano kroz godine i u 2021. godini iznosi 17,5 %.

Zaposlenih u pravnim osnovama na području SMŽ bilo je 32 179, a u obrtu i slobodnim profesijama 5499.

Aktivnih trgovačkih društava izraženo u postotku na području SMŽ bilo je 59,65 %, a u obrtu i slobodnim zanimanjima 19,14 %.

3.4.3. Obrtništvo

Obrtništvo u Sisačko-moslavačkoj županiji ima bogatu tradiciju i većinom se naslanjalo na velike gospodarske subjekte, a u ukupnom broju obrta u Republici Hrvatskoj sudjeluje s 2,62 %.

Na području Sisačko-moslavačke županije u posljednjih pet godina zabilježen je porast broja obrtničkih subjekata, a s tim povezano i porast broja zaposlenih u obrtu. U 2020. godini bilo je 2325 aktivnih obrta.

Razvoju obrtništva značajno će doprinijeti izgradnja Majstorske škole, a Županija je u suradnji s HBOR-om i agencijom HAMAG BICRO osigurala beskamatne kredite za gospodarstvenike te stručnu podršku svim obrtnicima i poduzetnicima putem djelovanja razvojne agencije SIMORA-e koja im je dostupna 24 sata dnevno. Uspostavljena je i suradnja s uredom agencije HAMAG BICRO u Sisku putem kojeg će se doprinijeti povećanju razine poduzetničkih aktivnosti stvaranjem povoljnijeg poduzetničkog okruženja.

3.4.4. Tržište rada

Nezaposleni

Prema statistici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, krajem rujna 2021. Sisačko-moslavačka županija imala je 7203 nezaposlene osobe, od čega 3206 muškaraca i 3997 žena. Gledamo li prema stupnju obrazovanja, od ukupnog broja nezaposlenih osoba bez škole su bile 782 osobe, a sa završenom osnovnom školom 1940 osoba. Nezaposlenih osoba s invaliditetom u srpnju 2021. bilo je 331, od čega najviše onih sa završenim trogodišnjim SŠ obrazovanjem. Gledajući po dobnim skupinama, najviše je nezaposlenih u dobnoj skupini 55 – 59 godina, njih 1189.

Zaposleni

Radno sposobno stanovništvo čine osobe između 15 i 65 godina i ta populacija prevladava u starosnoj strukturi stanovništva Sisačko-moslavačke županije.

U RH i Sisačko-moslavačkoj županiji, a prema područjima djelatnosti (NKD 2007.), u zapošljavanju osoba predvodile su prerađivačka industrija i trgovina na veliko i malo. Tako udio zaposlenih osoba u prerađivačkoj industriji u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2019. godini u odnosu na RH iznosi 3,7 %, trgovini na veliko i malo 2,2 %, obrazovanju 3,0 %, javnoj upravi i obrani te obveznom socijalnom osiguranju 4,0 %, zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi 3,4 % te građevinarstvu 1,9 %.

Najveći broj, odnosno udio zaposlenih osoba u 2020. godini u Sisačko-moslavačkoj županiji zabilježen je u prerađivačkoj industriji (10 160 ili 19,8 %), zatim u trgovini na veliko i malo i popravku motornih

vozila i motocikala (6591 ili 12,8 %), javnoj upravi i obrani i obveznom socijalnom osiguranju (5191 ili 10,1 %), obrazovanju (3792 ili 7,5 %) te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (4394 ili 8,58 %).

3.4.5. Poslovno okruženje

Na području Sisačko-moslavačke županije osnovane su poduzetničke zone, a njihova osnovna namjena osnivanja i razvoja je poticanje razvoja poduzetništva kao pokretačke snage lokalnog i regionalnog gospodarskog razvoja.

Od ukupno 47 poduzetničkih zona na području županije kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave, u potpunosti je opremljeno energetsom, komunalnom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturom njih 14, djelomično je opremljeno 26, dok 7 poduzetničkih zona nije opremljeno i uređeno za prihvata poduzetnika.

Prema podacima HGK Županijske komore Sisak, u 2020. godini su aktivne poslovne zone na području gradova Siska, Petrinje, Kutine, Novske, Gline, Popovače te na području općina Velika Ludina, Hrvatska Dubica i Lekenik.

Na području županije djeluju potporne poduzetničke institucije HGK Županijska komora Sisak, HOK Obrtnička komora Sisačko-moslavačke županije, Savjetodavna služba sa svojim podružnicama na području Sisačko-moslavačke županije, regionalna razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije SI-MO-RA d.o.o., Razvojna agencija MRAB u Kutini, Razvojna agencija NORA u Novskoj, Javna ustanova Glinska kulturno razvojna agencija, Javna ustanova PETRA u Petrinji, Poduzetnički inkubator PUNK Kutina, Poduzetnički inkubator SISAČ-PISAK, poduzetnički inkubator PISMO u Novskoj te poduzetnički inkubator „EVOLUT“ u gradu Petrinji.

Uloga navedenih poduzetničkih potpornih institucija je razvoj poduzetništva na lokalnoj razini, jačanje suradnje poduzetnika s poduzetničkim potpornim institucijama te njihovo međusobno povezivanje i umrežavanje.

3.4.6. Turizam i kultura

Sisačko-moslavačka županija područje je djelomično močvarne ravnice nizinskog toka rijeke Save, Kupe, Odre, Lonje, Gline, Česme, Ilove i Une, omeđeno pitomim, šumovitim obroncima Vukomeričkih gorica, Moslavačke, Petrove i Zrinske gore s brežuljkastom Banovinom, smješteno pedesetak kilometara južno od Zagreba, što je svrstava u destinacije povoljne za dolazak i domaćih i stranih turista. Uz brojne turističke osobitosti, županija je u Hrvatskoj vodeća i po broju zaštićenih područja među kojima se najviše ističu Park prirode Lonjsko polje, jedno od najvećih i najbolje očuvanih prirodnih poplavnih područja u Europi i područje grada Siska s Odranskim poljem kao zaštićenim

krajobrazom te zaštićenom kulturno-povijesnom baštinom gradske jezgre starije od 2000 godina. Valja istaknuti i termalno lječilište Topusko uz koje vezujemo povijesnu baštinu Vojne krajine.

Prema podacima Turističke zajednice Sisačko-moslavačke županije, 2019. godina bila je rekordna po broju noćenja kad je na ovom području ostvareno više od 146 000 noćenja, s rastom broja domaćih turista za 1,8 % te stranih za 6,9 %. Nažalost, u pandemijskoj 2020. godini, osjetan je pad dolazaka i noćenja turista na području županije, što pokazuje i podatak o 50 230 noćenja, dok je do 1.9.2021. ostvareno tek 27 261 noćenje. Istovremeno bilježimo povećanje broja ležajeva od 2019. u kojoj je na području županije bilo 1758 ležajeva preko 2020. godine s 1905 ležajeva do 2021. u kojoj imamo 1948 ležajeva u smještajnim kapacitetima poslovnih subjekata i fizičkih osoba na području županije.

Na području Sisačko-moslavačke županije djeluje više različitih ustanova u kulturi koje doprinose razvitku i unaprjeđenju kulture, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnih djelatnosti, kulturnog života te osiguravaju uvjete za obavljanje i razvitak različitih djelatnosti kulture, a naročito knjižničarske, arhivske, kazališne, glazbene, muzejske i galerijske. To su domovi kulture, odnosno pučka učilišta, narodne i gradske knjižnice, muzeji, arhiv i galerije. Djelatnost domova kulture je raznolika i kreće se od scenske, glazbene, filmske, galerijske, obrazovne i knjižničarske pa do nakladničke djelatnosti. Mreža knjižnica u županiji je kvalitetna i široko rasprostranjena – od školskih knjižnica do narodnih i gradskih knjižnica koje imaju status ustanova. Nažalost, na području županije djeluje samo nekoliko specijalnih i stručnih knjižnica, a o svima njima skrbi Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac u Sisku u sklopu koje djeluju dječji odjel te odjel multimedije.

Muzejsku djelatnost pokrivaju tri ustanove: Gradski muzej Sisak i Muzej Moslavine Kutina te Memorijalni muzej spomen područja Jasenovac, a 2016. godine Sisačko-moslavačka županija osnovala je i Interpretacijski centar baštine Banovine (ICBB), ustanovu u kulturi čije su djelatnosti predstavljanje i promicanje materijalne, nematerijalne, povijesne, kulturne i prirodne baštine na području Banovine. Sisačko-moslavačka županija je 2017. godine osnovala i Kulturni centar braće Radić sa sjedištem u Martinskoj Vesi. Djelatnost ustanove je promocija naslijeđa braće Stjepana i Antuna Radića.

Županija će provesti spajanje ustanova Interpretacijski centar baštine Banovine i Kulturni centar braće Radić u Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije.

3.4.7. Poljoprivreda

Prema površini poljoprivrednog zemljišta u Sisačko-moslavačkoj županiji koje iznosi 236 883 ha ili 53 % površine županije, ona se nalazi na drugom mjestu u Republici Hrvatskoj, odmah iza Osječko-baranjske

županije. Od tog iznosa, 190 429 hektara se vodi kao obradiva površina. Površina poljoprivrednog zemljišta prema vrsti korištenja zemljišta u ARKOD sustavu na području Sisačko-moslavačke županije koju koriste poljoprivredna gospodarstva iznosi u 2019. godini 69 518 ha te je prisutan trend blagog povećanja. Ovaj nam podatak ukazuje na značajne rezerve za povećanje upotrebe zemljišta.

Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, najveću obrađenu površinu čine oranice, slijede obrađene površine livada i pašnjaka, zatim voćnih vrsta i vinograda i značajnije manje je staklenika i miješanih trajnih nasada, dok je distribucija rasadnika, iskrčenih vinograda i kultura kratkih ophodnji obuhvaćena u najmanjem udjelu.

Najvažnija ratarska proizvodnja u Sisačko-moslavačkoj županiji je uzgoj kukuruza i pšenice zatim ječma, zobi, raži, a posljednjih godina sve važnije mjesto u plodoredu zauzimaju uljarice soja i uljana repica kao i krmne kulture. Proizvodnja grožđa i jabuka najvažnije su kulture višegodišnjih nasada i u nekoliko posljednjih godina primjetna je tendencija povećanog uzgoja lješnjaka, oraha, šljive i borovnice.

Na području Sisačko-moslavačke županije postoje povoljni uvjeti i mogućnosti za uzgoj voća i povrća i to jabuka, krušaka, šljiva, trešanja, višanja, oraha, lijeske, kestena, malina, kupina, ribizla i jagoda te su poticajna sredstva županije usmjeravana u podizanje navedenih voćnih vrsta.

Ekološka poljoprivredna proizvodnja posebice je zanimljiva zbog mogućnosti plasmana tako proizvedenih proizvoda na tržište EU te visoke cijene takvih proizvoda. Sisačko-moslavačka županija potiče ekološku poljoprivrednu proizvodnju i izdvaja znatna sredstva za njezin razvoj. O opravdanosti poticaja govori porast broja registriranih ekoloških proizvođača s 36 u 2018. godini na 49 u 2019.

Posljednjih godina stočarska proizvodnja stagnira, značajnije se smanjio broj svinja i pilića dok broj grla goveda, koza i ovaca bilježi blagi porast iz godine u godinu.

Pčelarstvo je grana stočarstva koja se najbrže razvija, a Sisačko-moslavačka županija prednjači po broju pčelinjih zajednica i broju pčelara u Republici Hrvatskoj. Zajednicu udruga pčelara čini 9 udruga pčelara koje broje 771 pčelara, a broj košnica svih pčelara iznosi 46 887. Na području županije za bavljenje pčelarstvom registrirano je 550 OPG-a s 30 000 košnica.

Prema tipu poljoprivrednih gospodarstava najveći broj registriranih subjekata je kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, a slijede ih trgovačka društva.

Nositelji poljoprivrednih gospodarstava na području Sisačko-moslavačke županije su većinom osobe muškog spola, a u vrlo malom postotku nositeljice poljoprivrednih gospodarstava su žene.

Demografska struktura nositelja poljoprivrednih gospodarstava, posebno ona prema njihovoj dobi i dalje je nepovoljna. Najveći je broj nositelja poljoprivrednih gospodarstava u dobnoj skupini iznad 65 godina starosti, a druga skupina s najvećim brojem nositelja PG-a je ona od 61 do 65 godine starosti.

Ohrabruje podatak da je u 2019. godini zabilježeno povećanje broja nositelja poljoprivrednih gospodarstava mlađih od 40 godina za 6,8 % u odnosu na 2017. i 3,8 % u odnosu 2018. godinu.

Prema dostupnim podacima nositelji/odgovorne osobe na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima većinom imaju završenu srednju školu, zatim osnovnu školu i nezavršenu osnovnu školu. Međutim, iz godine u godinu raste broj fakultetski obrazovanih osoba koji su nositelji ili odgovorne osobe poljoprivrednih gospodarstava.

3.4.8. Šumarstvo

Područje Sisačko-moslavačke županije može se generalno razdijeliti na tri vegetacijske cjeline. U središnjem dijelu riječnih dolina nalazimo izuzetno vrijedne nizinske šumske komplekse hrasta lužnjaka i poljskog jasena, u brdskom pojasu prevladavaju kitnjakove šume u zajednici s običnim grabom i pitomim kestenom, dok u nižem gorskom području rastu šume obične bukve.

Državnim šumama i šumskim zemljištem na području županije putem svojih podružnica gospodare Hrvatske šume d.o.o.. Privatnim šumama gospodare vlasnici/posjednici uz stručnu i savjetodavnu pomoć Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i šumarstva u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Prema prostornim podlogama Hrvatskih šuma d.o.o. i Savjetodavne službe, ukupna površina šuma i šumskog zemljišta na području županije iznosi 185 572 ha, od čega je 79 % (146 447 ha) u državnom vlasništvu i 21 % (39 125 ha) u privatnom vlasništvu. Prema tome, šume čine oko 41 % ukupne površine županije. Od ukupne površine šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu obraslo je 95 %, dok je 3,6 % neobraslo, a 1,3 % je neplodno zemljište.

3.4.9. Lovstvo

Na području Sisačko-moslavačke županije ima 67 aktivnih lovišta, od kojih je 38 županijskih i 29 državnih, s oko 3000 aktivnih lovaca na ukupnoj površini lovišta od 506 208 hektara.

3.5. STANJE U OKOLIŠU/PROSTORU

Zakonom o prostornom uređenju uređen je sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj kojim se osiguravaju uvjeti planiranja i korištenja (gospodarenja) prostora te zaštita i učinkovito/svrhovito upravljanje prostorom.

Sisačko-moslavačka županija ima za cilj unaprjeđenje prostorno razvojne strukture uz svrhovito korištenje prirodnih izvora, zaštitu krajobraznih, prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti, a za postizanje navedenog cilja nužna je usklađenost dokumenata prostornog uređenja svih razina (državne, regionalne i lokalne).

U Sisačko-moslavačkoj županiji, na temelju podataka iz prostornih planova uređenja gradova i općina, planirano je ukupno 26 707,61 ha građevinskog područja, a izgrađeno je 22 255,63 ha ili 83,33 %.

Na županijskoj planskoj razini treba istaknuti da je u razdoblju 2015. – 2018. godine (u odnosu na prethodno četverogodišnje razdoblje) izvršeno povećanje za 44,83 ha građevinskih područja, s time da su građevinska područja u gradovima smanjena za 340,28 ha, a građevinska područja općina povećana za 385,11 ha.

Izdvojena građevinska područja namijenjena za gospodarsku namjenu (poslovnu, proizvodnu i ugostiteljsko-turističku, sportsko-rekreacijsku, površine za iskorištavanje mineralnih sirovina, područja groblja te odlagališta otpada) zauzimaju 0,99 % teritorija županije, dok ista na nivou RH iznose 1,77 %.

Kako bi se stvorili preduvjeti za poticanje osnivanja novih tvrtki, podržao početni razvoj i tekuća poslovanja postojećih gospodarskih subjekata te time omogućilo otvaranje novih radnih mjesta svi gradovi i općine su planirali poduzetničke zone koje se uređuju komunalnom, energetsom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturom uz financijsku podršku Županije, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Ukupno je planirano 47 poslovnih zona čije su površine definirane prostornim planovima i odlukama o osnivanju, a planirane površine iznose 1203,60 ha.

Nedavni potres te nova istraživanja i studijski dokumenti, kao i novi trendovi gradnje i gospodarstva nameću potrebu izrade i usklađivanja prostornih planova svih razina.

Izrada kvalitetne prostorno planske dokumentacije preduvjet je za osiguranje uvjeta i postizanje ciljeva koje si je Sisačko-moslavačka županija odredila u ovom programskom razdoblju.

3.5.1. Kvaliteta okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima

3.5.1.1 Zrak

Na području županije postoje dvije mjerne postaje za trajno praćenje kvalitete zraka koje su dio državne mreže (Sisak - 1 i Kutina - 1), dok se na lokalnoj razini mjeri samo u Kutini i to na četiri stalna mjerna mjesta raspoređena na području grada Kutine (K1 – Dom zdravlja Kutina, K2 – Vatrogasni dom Kutina, K6 – Vatrogasni dom Husain i K7 – Krč, Kutina)

U gradskim područjima Kutine i Siska bilježi se povremeno prekomjerno onečišćenje zraka lebdećim česticama (PM₁₀), a isto je posljedica korištenja krutih i tekućih goriva za grijanje prostora te prometa. Razvojne potrebe obuhvaćaju smanjenje onečišćenja zraka, odnosno postizanje I. kategorije

kvalitete zraka na području na kojem je utvrđena II. kategorija te očuvanje postojeće kvalitete zraka na mjestima na kojima je zrak čist.

Prema Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14), Sisačko-moslavačka županija pripada zoni oznake HR 2.

3.5.1.2 Vode

Unutar gusto razvijene hidrografske mreže vodotoka Sisačko-moslavačke županije nalazi se 155 vodnih tijela tekućih voda i 4 vodnih tijela stajaćih voda. Analizom podataka o stanju vodnih tijela u županiji utvrđeno je kako sva vodna tijela ne postižu zadane ciljeve zaštite voda, s obzirom na jedan ili više pokazatelja ukupnog stanja kvalitete voda. Ispitivanje kakvoće površinskih voda II. reda na prostoru Sisačko-moslavačke županije obavljalo se od 2004. do 2012. godine temeljem Programa praćenja kakvoće lokalnih površinskih voda iz Programa zaštite okoliša Županije.

Unutar županije nalaze se područja posebne zaštite vode (za ljudsku potrošnju ili rezerviranih za javnu vodoopskrbu) te su uspostavljene zone sanitarne zaštite za 13 izvorišta.

3.5.1.3 Tlo

Na području županije se od 2014. godine ne provode ispitivanja kvalitete tla. Podaci praćenja koncentracija teških metala u tlu (Pb, Cd, Ni, Zn, Cr, Cu i Hg), u proteklom razdoblju ukazuju da su vrijednosti bile unutar maksimalno dozvoljenih koncentracija.

Manje opterećenje ugljikovodicima zabilježeno je na lokaciji Cret Đon-močvar, a opasnost od onečišćenja tla predstavlja odlagalište na području Kutine čija je sanacija planirana u sklopu cjelovitog projekta i zatvaranja odlagališta. Tlo mogu opterećivati i druga postojeća odlagališta otpada koja koriste komunalna poduzeća gradova i općina.

3.5.1.4 Miniranost

Sisačko-moslavačka županija je jedna od najzahvaćenijih županija minskoeksplozivnim sredstvima (MES) i neeksplozivnim ubojnim sredstvima (NUS). Tijekom 2020. godine na području županije razminirano je 11,5 km² površina pod MES te na dan 31.12.2020. godine Sisačko-moslavačka županija ima 42,2 km² minski sumnjivih područja.

3.5.1.5 Otpad

U cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, planirano je odlaganje i zbrinjavanje otpada u Regionalnom centru za gospodarenje otpadom (RCGO) Šagulje i Centru za gospodarenje otpadom (CGO) Babina gora.

Usluge pružanja javne usluge prikupljanja svih vrsta otpada i obradu određene posebne kategorije otpada obavlja 11 trgovačkih društava u javnom vlasništvu JP(R)S. Obuhvat stanovništva županije organiziranim sakupljanjem iznosi 96 %. Udio miješanog komunalnog otpada u ukupno sakupljenom komunalnom otpadu na području županije u 2020. godini iznosi 81 %, dok je udio ostalih vrsta otpada oko 19 %.

U razdoblju od 2017. do 2020. godine smanjuje se udio komunalnog otpada predanog odlagalištima, a raste udio otpada upućenog na uporabu. Prema Izvješću Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, udio otpada upućenog na uporabu s Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2020. godine iznosi 14 %.

3.5.1.6 Klimatske promjene

Prema geografskoj raspodjeli klimatskih tipova po Köppenu, prostor županije pripada tipu C-tople umjereno kišne klime s toplim ljetom. Prema izmjerenim višegodišnjim nizovima podataka Državnog hidrometeorološkog zavoda (DHMZ) meteorološke postaje Sisak kao središta županije, srednja siječanjska temperatura iznosi 0,2 °C i srpanjska 21,5 °C, s apsolutnim maksimumom od + 40,0 °C izmjerenom 24.8.2012. godine i apsolutnim minimumom od - 25,2 °C zabilježenom 12.1.1985. Prosječna godišnja temperatura zraka ima kontinuirani rastući trend od 0,5 °C u razdoblju 2017. - 2019. godine, dok godišnja količina padalina, nakon neznatnog smanjenja, bilježi u 2019. godini porast od oko 172 mm.

Na temelju rezultata numeričkih integracija regionalnim klimatskim modelom RegCM do 2040. godine očekuje se porast temperature od 1 do 1,5 °C s trendom rasta i do 2070. za 1,5 do 2 °C, kao i malo povećanje količine oborina od najviše 30-ak mm do 2040., ali i blago smanjenje do 2070. godine.

3.6. PRIMARNA INFRASTRUKTURA

3.6.1. Vodoopskrba

Vodoopskrba pitkom vodom se na području Sisačko-moslavačke županije provodi putem pet vodoopskrbnih sustava: Petrinja - Sisak, Hrvatska Kostajnica, Moslavačka Posavina, Općine Jasenovac te Glina – Gvozd (vodoopskrbni sustav Glina i sustav Gvozd - Topusko). Djelatnost javne vodoopskrbe provodi 11 komunalnih tvrtki u vlasništvu gradova i općina.

Ukupna duljina vodoopskrbne mreže u 2020. iznosila je 1958 km, a zahvaćene količine vode 12 949 tis.m³. Dio stanovništva opskrbljuje se vodom iz lokalnih vodovoda i dijelom iz pojedinačnih izvora, vlastitih zdenaca i cisterni.

3.6.2. Odvodnja

Sustav javne odvodnje s pročišćavanjem otpadnih voda u Sisačko-moslavačkoj županiji ne pokriva u cijelosti sva područja i ne prati stupanj izgrađenosti sustava vodoopskrbe. Postojećim sustavima odvodnje u većim naseljima pokriveni su dijelovi urbanih i radnih zona, dok za prihvat otpadnih voda iz domaćinstava u naseljima bez kanalizacijskog sustava služe septičke jame, a recipijenti su vodotoci i melioracijski kanali.

Stupanj priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje je nejednak, u dijelu županije na sustav je priključeno više od 70 % kućanstava. Ukupna količina ispuštene otpadne vode u 2020. godini iznosila je 7258 tis.m³, a ukupna duljina kanalizacijske mreže 570 km.

3.6.3. Obrana od poplava

Područje Sisačko-moslavačke županije ugroženo je opasnošću od poplava rijeka Save, Kupe, Gline, Sunje i Une. U posljednje vrijeme, uslijed klimatskih promjena učestaliji su slučajevi ekstremno visokih vodostaja. Obrana od poplava na području županije provodi se sustavom obrane koji se temelji na učinku smanjenja vršnog protoka vodnog vala pri kontroliranim izlivanju velikih voda u retencijske prostore, nizom razdjelnih građevina, nizinskim retencijama i poplavnim površinama. Sustav nije u cijelosti dovršen.

Ukupni rizik za poplavu izazvanu izlivanjem kopnenih vodenih tijela, prema procjeni predstavlja visok rizik, razmjera pojavnosti poplava razvrstane u kategoriju velika (51 - 98 %), prema frekvenciji s jednim događajem u 1 - 2 godine te uzrokuje umjerene posljedice na život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvenu stabilnost.

3.6.4. Energija

Proizvodni sustavi električne energije u Sisačko-moslavačkoj županiji su Termoelektrana Sisak te industrijske elektrane Petrokemije Kutina i Rafinerije Sisak. Prijenosni sustavi međunarodnog i državnog značaja sastoje se od postojećih dalekovoda, a distribuciju električne energije na području županije vrše HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. Elektre Sisak, Elektre d.o.o. Križ i Elektre d.o.o. Velika Gorica.

Sustav plinoopskrbe sastoji se od magistralnih plinovoda, mjerno redukcijskih stanica (MRS) i lokalnih plinovoda. Sjeverni i sjeveroistočni dio županije, koji je bolje pokriven plinskom mrežom,

snabdijeva se plinom iz magistralnih plinovoda Ivanić Grad – Kutina - Novska i Kozarac - Sisak. Posavski i podravski plinoopskrbni sustavi spojeni su plinovodom Kutina – Garešnica - Virovitica.

Na području općine Velika Ludina nalazi se podzemno skladište plina „Okoli“ radne zapremine oko 350 000 m³ s planom povećanja kapaciteta na 500 000 m³.

Na području županije svoje skladišne i transportne kapacitete imaju Jadranski naftovod d.d. (JANAF) i INA Industrija nafte d.d.

Županija raspolaže dovoljnim potencijalom za proizvodnju električne energije iz OIE i prema HROTE-ovom prikazu instaliranih snaga i broja postrojenja za srpanj 2021:

https://files.hrote.hr/files/PDF/OIEIK/2021/Izvj%C5%A1taji/Instalirana_snaga_i_broj_postrojenja_u_%20sustavu_poticanja_po_zupanijama_HR%20-%20srpanj%20-%202021.pdf). U funkciji je bilo

ukupno 51 postrojenje za korištenje OIE ukupne instalirane snage 11,53 MW, od kojih je najveći broj sunčanih elektrana i to 42. Važno je spomenuti i tri elektrane-toplane na biomasu (BE-TO) u Glini i Sisku. Na području županije nalaze se tri prostora s utvrđenim ležištima energetske sirovine geotermalne vode: 7 bušotina u Topuskom, 5 na području Siska i bliže okolice te 1 u okolini grada Petrinje dok se na području grada Gline provode istraživanja.

3.6.5. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost

Strateško-planski dokument razvoja županijskog prometnog sustava je Masterplan prometnog razvoja Sisačko-moslavačke županije.

3.6.6. Cestovni promet

Prostorom županije prolaze dvije autoceste, A3 koja je dio paneuropskog koridora ukupne duljine 64 km i A11 ukupne duljine 48,1 km, a čiji se preostali dio od 10,9 km gradi i bit će završen u mandatnom razdoblju.

Cestovna mreža obuhvaća i ukupno 453 km državnih cesta, 645 km županijskih i 579 km lokalnih te preko 2000 km nerazvrstanih cesta, kao i ukupno 255 mostova.

Najveća gustoća prometa primjećuje se na državnoj cesti D30 na brojačkom mjestu Žažina, kod izlaska s autoceste A11, gdje je prosječni godišnji (PGDP) promet u stalnom porastu. Prometna zagušenost na toj dionici smanjit će se dovršetkom izgradnje autoceste od Lekenika do Siska.

3.6.7. Željeznički promet

Prostorom županije prolazi međunarodna pruga RH1 TEN-T sveobuhvatna mreža (Paneuropski koridor X), Salzburg - Solun, ukupne duljine kroz Hrvatsku 317 km. Postojeću željezničku mrežu prema

vrstama pruga, čini 155,5 km međunarodnih, 20,5 km regionalnih i 15,5 km lokalnih pruga. Kako željeznički promet predstavlja ekološki i ekonomski najprihvatljiviji oblik transporta, planirana su veća ulaganja u taj sektor. Interoperabilni željeznički sustav podrazumijeva razvoj, izgradnju i obnovu sveobuhvatne željezničke mreže s ciljem promicanja modalnog prelaska s ceste na željeznicu i riječni promet te integraciju lokalnog, međuregionalnog i međunarodnog željezničkog prometa. Uspostavom visokokvalitetnog željezničkog sustava utječe se na povećanje sigurnosti, ekonomske učinkovitosti te smanjenje negativnih utjecaja na okoliš.

3.6.8. Riječni promet

U Sisačko-moslavačkoj županiji nalazi se središnji dio riječnih putova u Republici Hrvatskoj i dio su prometnog sustava sveobuhvatne mreže TEN-T-a. Obuhvaćaju vodne putove rijeke Save u dužini 117 km, Kupe u dužini 5,9 km i Une u dužini 15 km, a klasificirani su kao međunarodni plovni putevi I., II. i III. klase. Važno čvorište riječnog prometa državnog i županijskog značaja je grad Sisak s Lukom Sisak na Savi. Pored naselja Crnac vrši se prekrcaj sirove nafte, prvenstveno radi opskrbe sisačke Rafinerije, dok se na lijevoj obali Save u Galdovu nalazi brodogradilišno pristanište. Luka Sisak ujedno je i putnička unutarnja luka uglavnom za potrebe lokalnog izletničkog prometa s javnim putničkim i komunalnim pristaništem na rijeci Kupi. U Sisku je i sjedište jedinog hrvatskog riječnog prijevoznika naziva Dunavski Lloyd.

Rehabilitacija plovnosti rijeke Save značajno će utjecati na pouzdanost i sigurnost plovidbe, kao i na jačanje uloge Luke Sisak kao tranzitnog središta za transport nafte unutar i izvan granica RH. Modernizacijom ključne TEN-T infrastrukture na unutarnjim plovnim putovima te integracijom riječnog prometa u intermodalnu transportnu mrežu doprinosi se stvaranju uvjeta za intenzivniji razvitak riječnog prometa kao ekološki prihvatljivijeg i energetski manje zahtjevnog oblika prijevoza i smanjuju se negativni učinci na okoliš i prirodne resurse.

3.6.9. Zračni promet

Na području županije postoji nekoliko malih sportskih i gospodarsko-poljoprivrednih uzletišta i heliodrom u Popovači. Unaprjeđenje zračnog prometa planira se postići izgradnjom heliodroma u Sisku i uzletno-sletnih staza te popratne infrastrukture sportsko-rekreativne i turističke namjene, kao i postizanje lokalne i regionalne mobilnosti u slučaju incidentnih situacija i hitnih intervencija.

3.6.10. Širokopojasna infrastruktura

Širokopojasni pristup ima mogućnost koristiti manje od polovice stanovnika županije. Većina korisnika, osobito na gradskim i prigradskim područjima, ima ponuđenu brzinu 2 - 30 Mbit/s. Nešto manjem broju korisnika omogućena je brzina pristupa 30 - 100 Mbit/s, dok infrastrukturu ultrabrzog

pristupa ima mali broj stanovnika na području gradova Siska, Petrinje, Kutine i Novske te postoji velik potencijal nadogradnje na širokopojasne brzine pristupa viših razina. Infrastruktura svjetlovodnih distribucijskih mreža većih pristupnih brzina postoji u nekim gradovima županije i to u Sisku, Novskoj i Kutini te ima višestruko veću energetska učinkovitost u usporedbi s tradicionalnim mrežama.

Prema HAKOM-u na dan 15.10.2021. godine Sisačko-moslavačka županija ima 62 601 kućanstvo od kojih najveći postotak čine kućanstva s brzinom interneta od 20 do 30 Mbit/s. Ukupno je 37,33 % kućanstava pokriveno širokopojasnim internetom. Pokrivenost širokopojasnim pristupom internetu putem pokretnih mreža većom od 95 %, omogućeno je širenjem 4G mreža, dok će dostupnost širokopojasnog pristupa brzinama većim od 100 Mbit/s biti moguća putem naprednih bežičnih mreža, uključujući 5G mrežu.

3.7. ZAŠTIĆENA PODRUČJA I PRIRODNA BOGATSTVA

Zaštićena područja Sisačko-moslavačke županije zauzimaju 92 253,64 ha županije, odnosno 20,65 % njene ukupne površine i predstavljaju riznicu krajobrazne, biološke i geološke raznolikosti. Obuhvaćaju 12 područja koja su pod nekom od kategorija zaštite, 19 zaštićenih područja uključenih u ekološku mrežu NATURA 2000 i staništa za 131 zaštićenu populaciju te čine najveći sustav očuvanih područja na svijetu. Kontinuirano se provode monitoring, zaštita staništa i zaštićenih vrsta te zbrinjavanje ugroženih vrsta. Najveće zaštićeno područje je Park prirode Lonjsko polje, površine 51 173,29 m², proglašeno ramsarskim područjem 1993. godine zbog važnosti za ornitofaunu.

Na zaštićenim područjima županije obitavaju 62 vrste kritično ugrožene flore, kao i veliki broj ugroženih životinja s popisa strogo zaštićenih vrsta. Travnjačka staništa pogoduju rastu specifičnih biljnih vrsta od iznimnog značaja za brojne vrste kukaca, ptica i sisavaca. Poplavni pašnjaci Odranskog, Sunjskog i Lonjskog polja omogućavaju ekstenzivni uzgoj stoke dok poplavna područja Lonjskog, Mokrog i Poganovog polja predstavljaju prirodne retencije koje su osim u sustavu obrane od poplava, važne u procesu pročišćavanja voda iz vodotoka, obnovi zaliha podzemnih voda te ublažavanje ekstremnih hidroloških i meteoroloških posljedica klimatskih promjena.

Razvojne potrebe uključuju poticanje turističkog razvoja koji neće ugroziti bioraznolikost u zaštićenim područjima te izgradnju infrastrukture potrebne za uključivanje prirodne baštine u kulturnu i turističku ponudu. Isto tako, potrebno je razviti programsku shemu uključivanja školstva, udruga i volontera u zaštitu prirode. Promocijom prirodnih vrijednosti kroz sadržaje na internetskim stranicama ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima, kao i poticanjem suradnje s javnošću putem javnih medija omogućit će se veća zastupljenost tema iz područja zaštite biološke raznolikosti.

3.8. INSTITUCIONALNI KONTEKST

3.8.1. Javna uprava

Na području Sisačko-moslavačke županije prisutna je velika razlika između JLS-a u iskustvu u pripremi, prijavi i provedbi projekata financiranih od strane EU. Za većinu JLS može se reći da nemaju dostatna iskustva u tome jer su do sada isključivo bili oslonjeni na izravno traženje sredstava od različitih ministarstava ili javnih poduzeća. S obzirom na tu činjenicu, većina JLS nema pravilnih spoznaja o osmišljavanju projekata, kreiranju partnerstva, potrebnoj razini tehničke dokumentacije.

JLS na području županije su do sada bile usredotočene na rješavanje problema socijalne i komunalne infrastrukture samo na svojim područjima. Gotovo da i nije bilo zajedničkih projekata više JLS, niti se oni često planiraju. Također, neke od JLS nisu do sada tražile asistenciju županijske razvojne agencije SI-MO-RA-e i/ili javne ustanove Regionalni koordinator Sisačko-moslavačke županije u pripremi i provedbi projekata.

3.8.2. Lokalne akcijske grupe

Lokalne akcijske grupe (LAG) u Republici Hrvatskoj pa tako i na području Sisačko-moslavačke županije, osnovane su s ciljem promocije održivog razvoja, oživljavanja gospodarstva i poboljšanja kvalitete života na području kojega LAG obuhvaća, korištenjem LEADER pristupa za razvoj ruralnih područja koji se proteklih desetljeća uspješno provodi na području Europske unije. LEADER pristup razvoja ruralnih područja baziran je na specifičnostima prostora i na pristupu „odozdo prema gore“, uključujući lokalnu zajednicu i prepoznavanje vrijednosti lokalnih resursa.

Na području Sisačko-moslavačke županije je aktivno pet lokalnih akcijskih grupa: LAG Zrinska Gora-Turopolje, LAG UNA, LAG Zeleni trokut, LAG Moslavina i LAG Petrova Gora.

3.8.3. Privatni sektor

Privatni sektor organiziran je i djeluje kroz Hrvatsku gospodarsku komoru i Hrvatsku obrtničku komoru. Hrvatska gospodarska komora je institucija koja predstavlja sve gospodarske subjekte u Republici Hrvatskoj, a zadatak joj je na globaliziranom tržištu realizirati projekte otvaranja tržišta. Hrvatska obrtnička komora je samostalna stručno poslovna organizacija obrtnika koja je osnovana radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtništva. Obrtnici organiziraju svoj strukovni rad po sekcijama i cehovima na razini udruženja obrtnika, područne obrtničke komore i Hrvatske obrtničke komore.

3.8.4. Civilni sektor

Prema podacima Registra udruga Republike Hrvatske na dan 31.12.2021. godine na području Sisačko-moslavačke županije registrirano je 1670 udruga. Registrirane organizacije civilnog društva (u nastavku teksta: udruga) djeluju u mnogobrojnim i različitim područjima, a među njima su najzastupljenije udruge iz područja sporta te kulture i umjetnosti. Manji je broj udruga iz područja održivoga razvoja, informatike, humanitarnog i karitativnog područja te zdravstva. Udruge s područja Sisačko-moslavačke županije zadovoljavajućom dinamikom razvijaju odnose s europskim i međunarodnim partnerskim organizacijama te je u rastu broj udruga koje se bave međunarodnom suradnjom. Sve je veći broj udruga koje za provedbu svojih projekata koriste sredstva EU fondova, ponajprije onih Europskog socijalnog fonda. Međusobno umrežavanje udruga je na zadovoljavajućoj razini.

3.8.5. Ostali subjekti

Turizam ima jednu od ključnih uloga u razvoju Sisačko-moslavačke županije. U županiji djeluju Turistička zajednica Sisačko-moslavačke županije, Turističke zajednice gradova Siska, Petrinje, Kutine, Novske, Popovače i Hrvatske Kostajnice, Turističke zajednice Topusko i Lipovljani, Turističke zajednice općina Lekenik i Jasenovac koje značajno doprinose upravljanju razvojem turizma.

3.9. RAZVOJNE IMPLIKACIJE MATERIJALNIH I NEMATERIJALNIH ŠTETA UZROKOVANIH POTRESOM

Prema podacima Seizmološke službe Geofizičkog zavoda PMF-a, dana 28. prosinca 2020. godine u 6 sati i 28 minuta dogodio se jak potres magnitude 5.0 prema Richteru s epicentrom kod Petrinje. Slijedili su ga jak i prilično jak potres magnituda 4,7 i 4,1 u 7 sati i 49 minuta te u 7 sati i 51 minutu, kao i niz slabijih potresa. Nažalost, oni su bili samo prethodni potresi najjačem udaru, razornom potresu koji se dogodio 29. prosinca 2020. godine u 12 sati i 19 minuta. Magnituda ovog potresa iznosila je 6,2 prema Richteru i time je jedan od dva najjača instrumentalno zabilježena potresa u Republici Hrvatskoj od 1909. godine. Potres se osjetio diljem Hrvatske i u okolnim zemljama, a intenzitet u epicentru je ocijenjen na VIII - IX stupnja EMS ljestvice.

Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o proglašenju katastrofe na području pogođenom potresom (KLASA: 022-03/21-04/02, URBROJ: 50301-29/09-21-1) 4. siječnja 2021. godine, kojom je

proglašena katastrofa uzrokovana potresom na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije.

Nakon glavnog potresa 29. prosinca 2020. uslijedio je velik broj naknadnih potresa. Prema dostupnim podacima, na petrinjskom se području od 28. prosinca 2020. godine do 15. veljače 2021. godine dogodilo 964 potresa magnitude od najmanje 2,0. Od toga je 846 potresa bilo magnitude između 2,0 i 2,9, 98 potresa magnitude između 3,0 i 3,9, 13 potresa magnitude između 4,0 i 4,9, dva su potresa bila magnitude između 5,0 i 5,9 te jedan magnitude iznad 6,0.

¹Analiza posljedica potresa neodvojiva je od polazišnih postavki socioekonomske i prostorne strukture potresom pogođenog područja koje je, kada je riječ o Sisačko-moslavačkoj županiji, jedno od najranjivijih područja Republike Hrvatske. Uz dugoročne posljedice ratnih zbivanja na dugogodišnja negativna socioekonomska kretanja nepovoljno su utjecale i promjene gospodarske strukture koje su konstantno narušavale gospodarske pokazatelje, pokazatelje kvalitete života te dodatno inducirale demografski odljev. Takvo stanje značajno smanjuje otpornost određenog područja na negativne učinke katastrofalnih događanja i otežava mogućnosti brzog oporavka. Pored navedenog, predstavlja i katalizator za ubrzanje negativnih tendencija.

Kada je riječ o štetama uzrokovanim djelovanjem potresa, mogu se prepoznati izravni i neizravni učinci. Naime, potres uzrokuje izravne štete na kapitalnim objektima, ali i izravne i neizravne štete povezane s gubicima koji nastaju zbog izostanka uobičajenih društvenih i gospodarskih aktivnosti. Također, nepovoljno djelovanje potresa, kao i bilo koje druge prirodne katastrofe, može se sagledati kroz različite oblike neželjenih posljedica i gubitaka po stanovništvo (npr. poginulo i ozlijeđeno stanovništvo, privremeno i trajno raseljeno stanovništvo, ekonomsko-socijalne posljedice koji se očituju u izgubljenom dohotku i imovini, ali i različite druge psihološke i socijalne posljedice s kojima se stanovništvo može suočiti u stresnim situacijama izazvanim razornim učincima potresa). Posebno su u tom smislu ugrožene tradicionalno ranjive skupine nezaposlenog, siromašnog, starijeg ili bolesnog stanovništva, kao i drugih socijalno ugroženih skupina, budući da se njihovi uobičajeni socioekonomski problemi dodatno intenziviraju u uvjetima prirodnih katastrofa.

Stoga je jedan od prvih koraka u ocjeni posljedica potresa analiza postojećih izazova i ograničenja vezanih za socioekonomski položaj stanovništva, razinu gospodarske aktivnosti županije, standarda javnih usluga u domeni društvenih te komunalnih djelatnosti, razine socijalne skrbi i zaštite, stanja opće javne i poslovne infrastrukture te stanja stambenog fonda. Naime, s obzirom na to da je prostor

¹ Nacrt prijedloga Programa društvene i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom

Sisačko-moslavačke županije jedno od socioekonomski najzaostalijih područja Republike Hrvatske, može se očekivati da je potres dodatno ubrzao i pogoršao već prisutna nepovoljna kretanja i to u značajno većoj mjeri nego kad je to slučaj s razvijenijim područjem (primjerice područjem grada Zagreba).

Isto tako, s obzirom na to da je uobičajeno najveća imovina svakog društva sadržana u vrijednosti stambenog fonda, tako su i posljedice potresa najveće u tom sektoru u kojem dominiraju štete i gubici fizičkih osoba, poduzetnika i obrtnika, ali značajne su štete i na javnoj infrastrukturi, posebno na objektima kao što su bolnice, škole te vrtići koji čine važan segment društvene infrastrukture i bez koje nije moguća niti dugoročna opstojnost gospodarskih aktivnosti.

Također, ne treba zaboraviti niti na nepovoljne okolišne učinke potresa, a koji su primarno vezani uz specifična geomorfološka obilježja određenog područja, stanje javne infrastrukture te razinu nastalih oštećenja koja mogu dovesti do naglog prekida isporuke osnovnih komunalnih usluga poput, primjerice, opskrbe pitkom vodom, električnom energijom, odvoza i zbrinjavanja otpada te odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Navedeno može generirati dodatna zagađenja i ugroze za lokalno stanovništvo i ekosustave.

Isto tako, sami učinci potresa mogu se prema vremenskim obilježjima njihovog utjecaja podijeliti na kratkoročne, srednjoročne i dugoročne. Naime, najznačajniji kratkoročni učinci vezani su za kretanje stanovništva te njihove društvene i gospodarske aktivnosti na potresom pogođenom području. Srednjoročni učinci vezani su za razinu i specifičnosti nastalih šteta koje u srednjem roku (od 3 do 5 godina) mogu ograničiti oporavak potresom zahvaćenih područja u smislu normalnog, odnosno uobičajenog odvijanja društvenih i gospodarskih aktivnosti. Dugoročne posljedice vezane su za trajne štete i gubitke koji rezultiraju demografskim i gospodarskim odumiranjem određenog prostora. Pritom, važno je istaknuti da izostanak pravovremene i brze sanacije kratkoročnih posljedica može rezultirati većim rizikom nastanka dugoročnih posljedica potresa za čije ublažavanje su potrebna značajno veća sredstva i vremenski period.

Uvažavajući prethodno elaborirana tipična obilježja socioekonomskih posljedica razornih potresa, sasvim je jasno zašto je serija potresa koja je zahvatila područje županije inicirala asimetrične razvojne šokove s učinkom dodatnog pojačavanja njezinih negativnih razvojnih divergencija, kao i poteškoća u njihovom otklanjanju. **Ukupne štete uzrokovane potresima nastalim krajem prosinca 2020. godine procjenjuju se na 41,6 mlrd kuna.** Važno je naglasiti da se navedene procjene temelje na očekivanim scenarijima obnove i oporavka potresom zahvaćenih područja, što znači da realno štete u konačnici mogu biti i znatno veće, što ovisi o čitavom nizu čimbenika, primjerice vremenskim prilikama, duljini trajanja obnove, ali i dinamici gospodarskog i socijalnog oporavka.

Izuzetno značajna oštećenja nastala su i u **poslovnom sektoru u okviru kojeg se visina trenutno procijenjenih šteta i gubitaka približila iznosu od 2 milijarde kuna**. Ipak, kao što je već prethodno naglašeno, izuzetno je teško objektivno procijeniti tekuće štete svih onih poslovnih subjekata koji zbog oštećene imovine i opreme ili naglog gubitka tržišta ne mogu obavljati svoju djelatnost. Tu se također postavlja i pitanje njihove financijske održivosti, budući da uslijed smanjene razine poslovanja i manjka prihoda ne mogu pokrivati redovite troškove poslovanja, a posebno one fiksne troškove poput najma i kreditnih obveza, zbog čega će brojni poslovni subjekti biti prisiljeni na likvidaciju, što zasigurno predstavlja trajnu štetu za lokalno gospodarstvo. Osim spomenutih sektora, značajnu štetu pretrpjela je i javna infrastruktura, posebice u sektoru opskrbe vodom te zbrinjavanja otpadnih voda. Posljedično tome, posebno zabrinjava nedostatak pitke vode za potrebe stanovništva, ali i vode potrebne za nesmetano odvijanje poljoprivrednih djelatnosti i stočarstva. Od ostalih sektora značajnije štete vidljive su u sektorima zdravstva, odgoja i obrazovanja, kulture i kulturne baštine te socijalne skrbi.

S obzirom na to da je područje Sisačko-moslavačke županije izuzetno bogato kulturnom baštinom i arheološkim nalazištima, veliki dio devastiranog stambenog fonda također ima obilježja zaštićene kulturne baštine, što dodatno povećava štetu od potresa, posebice u subjektivnom smislu. Na području županije oštećen je 29 431 stambeni objekt, od čega su 2468 privatna te 53 javna objekta kategorizirana kao „neupotrebljiva“. U povijesnim urbanim zonama Siska, Petrinje i Gline oko 602 objekta ili 53,23 posto od 1131 pregledane stambene jedinice pretrpjele su značajnu štetu. Također, utvrđeno je da su 142 pojedinačna nepokretna kulturna dobra, odnosno zgrade kulturne baštine, pretrpjela određenu strukturnu štetu, a 103 od njih su kategorizirana kao „privremeno neupotrebljiva“ ili „neupotrebljiva“.

U okviru javne infrastrukture, kada je riječ o prometnom sektoru, potresna oštećenja imala su sljedeće značajke: poprečne i mrežaste pukotine na asfaltnim kolnicima; lomljenje betona na mostovima, vijaduktima i nadvožnjacima; oštećenja nosača; deformacije ležajeva i prijelaznih uređaja; oštećenja na cestovnim i željezničkim objektima i upravnim zgradama te pojava i otvaranje klizišta. Međutim, važno je istaknuti da su prekidi prometa bili samo privremenog karaktera, što je u tom smislu izazvalo ograničene gospodarske štete.

U sektoru energije najveća oštećenja zabilježena su u sektoru distribucije i prijenosa električne energije. Pored toga, problem predstavljaju i dodatne potrebe za osiguranjem električne energije u dijelovima županije i privremenim objektima u kojima je smješteno stanovništvo. Naime, kapaciteti dosadašnje elektroenergetske mreže nisu niti bili dostatni za zadovoljavanje potreba na

prostoru čitave županije, stoga trenutne specifičnosti ukupne potražnje za električnom energijom na razini županije predstavljaju poseban izazov.

Posebno izražen problem predstavlja opskrba pitkom vodom, budući da je na javni vodoopskrbni sustav u županiji priključeno tek 75 % stanovnika. Također, za razliku od urbanih područja, stanovništvo u ruralnim područjima koristi se bunarima i pojedinačnim kanalizacijskim sustavima. Potres je uzrokovao brojna oštećenja te zagađenja vode koja uzrokuju nedostatak pitke vode za stanovništvo, poljoprivredu i stočarstvo.

Prema klasifikaciji uporabljivosti, oštećene zgrade su razvrstane u šest kategorija:

UPORABLJIVO		PRIVREMENO NEUPORABLJIVO		NEUPORABLJIVO	
○ U1	bez OGRANIČENJA	○ PN1	potreban DETALJAN PREGLED	○ N1	zbog VANJSKIH UTJECAJA
○ U2	UPORABLJIVO s preporukom	○ PN2	potrebne mjere HITNE INTERVENCIJE	○ N2	zbog OŠTEĆENJA
PROVEDEN BRZI PREGLED		PROVEDEN BRZI PREGLED		PROVEDEN BRZI PREGLED	

(1) **N1 – Neuporabljivo – zbog vanjskog utjecaja** – Građevina je opasna zbog mogućnosti urušavanja masivnih dijelova susjedne građevine. Uslijed takve opasnosti preporuka je da se u takvim zgradama nikako ne boravi.

(2) **N2 – Neuporabljivo – zbog oštećenja** – Građevina je opasna zbog mogućnosti urušavanja masivnih dijelova oštećene građevine. Uslijed takve opasnosti preporuka je da se u takvim zgradama nikako ne boravi (posebice s obzirom na veliki broj ponavljanja potresa).

(3) **PN1 – Privremeno neuporabljivo** (u potpunosti ili djelomično) – potreban detaljan pregled. Zgrada ima umjerena oštećenja bez opasnosti od urušavanja. Nosivost zgrade je djelomično narušena. Ne preporučuje se boravak u zgradi, odnosno građani u takvoj zgradi borave na vlastitu odgovornost. Kraći boravak u zgradi je moguć, uz savjete građevinskog stručnjaka koji se odnose na potrebne mjere i ograničenje boravka. Građevinski stručnjak daje preporuke za uklanjanje opasnosti.

(4) **PN2 – Privremeno neuporabljivo** – potrebne mjere hitne intervencije (upotrebljiva nakon kratkoročnih intervencija). Zgrada ima umjerena oštećenja bez opasnosti od urušavanja, ali se ne može upotrebljavati zbog potencijalne opasnosti urušavanja pojedinih elemenata sa same zgrade. Građevinski stručnjak utvrđuje hitne mjere intervencije i daje upute korisnicima. Dok se ne provedu mjere, zgrada ili njezin dio nije uporabljiv (primjerice krovšte). Privremena neupotrebljivost može se odnositi samo na neke dijelove (jedinice) građevine.

(5) **U1 – Uporabljivo bez ograničenja** – Zgrada se može upotrebljavati. Zgrada nema oštećenja ili ima mala oštećenja koja ne predstavljaju opasnost za nosivost i uporabljivost zgrade.

(6) **U2 – Uporabljivo s preporukom** – zgrada se može upotrebljavati u skladu s predviđenom namjenom, osim u pojedinim dijelovima gdje postoji neposredna opasnost za dio zgrade. Građevinski stručnjak daje preporuke za uklanjanje opasnosti i preporuke korisnicima za privremeno ograničavanje boravka u pojedinim dijelovima zgrade. Nakon uklanjanja opasnosti zgrada se može koristiti bez ograničenja.

Potres u Sisačko-moslavačkoj županiji (podaci na dan 24. rujna 2021. (8:00), na temelju ažuriranih ArcGIS podataka):

BROJ OŠTEĆENIH STAMBENIH OBJEKATA

Prijave: 40 089

Pregledano objekata: 38 094

Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja: 423

Neuporabljivo zbog oštećenja: 4 285

Privremeno neuporabljivo - potreban detaljan pregled: 3 758

Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije: 4 557

Uporabljivo - bez oštećenja: 704

Uporabljivo bez ograničenja: 7 305

Uporabljivo s preporukom o postupanju: 17 062

Nepovoljni demografski, gospodarski, socijalni, infrastrukturni i drugi razvojni pokazatelji Sisačko-moslavačke županije potresom su dodatno intenzivirani, ali su doprinijeli i puno većim štetama i značajnijim negativnim učincima. Naime, kao područje niske razine otpornosti na vanjske šokove kao što su elementarne nepogode, u Sisačko-moslavačkoj županiji potrebno je jačati mehanizme društvenog i gospodarskog oporavka. Stoga je definiranje i implementacija mehanizama i mjera kako državne tako i područne (regionalne) intervencije puno zahtjevniji proces budući da se realizira u uvjetima značajno slabijih resursa i potencijala, kako kadrovskih, tako i upravljačko-administrativnih, financijskih, fiskalnih i drugih.

4. POPIS MJERA ZA PROVEDBU ODABRANIH CILJEVA NRS S KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA REZULTATA

4.1. TEMELJNI STRATEŠKI OKVIR ZA ODREĐIVANJE ŽUPANIJSKIH MJERA

EU 2021. - 2027.

EU regulativa 2021. - 2027. predviđa **pet ciljeva kohezijske politike:**

Prvi cilj: **Konkurentnija i pametnija** Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezanosti IKT-om

Drugi cilj: **Zelenija Europa** s fokusom na smanjenje emisije ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizikom i njegova sprječavanja

Treći cilj: **Povezanija Europa** jačanjem mobilnosti

Četvrti cilj: **Europa s istaknutijom socijalnom komponentom** kroz provedbu Europskog stupa socijalnih prava

Peti cilj: **Europa bliža građanima**, koji će poticati održivi i integrirani razvoj urbanih, ruralnih i obalnih područja putem lokalnih inicijativa

Sukladno Partnerskom sporazumu pet ciljeva kohezijske politike Republika Hrvatska će provoditi nizom aktivnosti unutar sljedećih posebnih ciljeva:

- 1.i. Poboljšanje istraživačkih i inovacijskih sposobnosti i povećana primjena naprednih tehnologija
- 1.ii. Iskorištavanje koristi digitalizacije za građane, poduzeća i vlade
- 1.iii. Jačanje rasta i konkurentnosti MSP-ova

- 1.iv. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo

- 2.i. Promicanje mjera energetske učinkovitosti

- 3.ii. Razvoj održive, pametne, sigurne i intermodalne mreže TEN-T koja je otporna na klimatske promjene
- 3.iii. Razvoj održive, pametne i intermodalne nacionalne, regionalne i lokalne mobilnosti koja je otporna na klimatske promjene, uključujući bolji pristup mreži TEN-T i prekograničnoj mobilnosti
- 3.iv. Promicanje održive multimodalne urbane mobilnosti

- 4.i. Unaprjeđenje djelotvornosti tržišta rada i pristupa kvalitetnom zapošljavanju razvojem socijalnih inovacija i infrastrukture
- 4.ii. Poboljšanje pristupa uključivim i kvalitetnim uslugama obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja
- 4.iii. Povećanje socioekonomske integracije marginaliziranih zajednica, migranata i skupina u nepovoljnom položaju putem integriranih mjera koje uključuju stanovanje i socijalne usluge
- 4.iv. Osiguravanje jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi razvojem infrastrukture, uključujući primarnu skrb

- 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5.ii. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša na lokalnoj razini, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana područja

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. je hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj koji služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske.

Ostali akti strateškog planiranja ne mogu biti u suprotnosti s Nacionalnom razvojnom strategijom.

Nacionalna razvojna strategija mora biti usklađena sa smjernicama i ciljevima koji proizlaze iz međunarodno preuzetih obveza.

Dugoročni akti strateškog planiranja jesu Nacionalna razvojna strategija, višesektorske i sektorske strategije. NRS je osnova za programiranje VFO-a, sektorske strategije i strateške dokumente regionalne razine.

Hrvatski sabor je na sjednici 5. veljače 2021. donio NRS, a objavljena je u Narodnim novinama NN 13/2021 od 11.2.2021. godine te na poveznici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

Sustav akata strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj

Izvor: Priručnik o strateškom planiranju, Verzija 3.0, svibanj 2020., Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Razvojni smjerovi i strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine

1. Održivo gospodarstvo i društvo

SC1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

1. Razvoj globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije
2. Razvoj poduzetništva i obrta
3. Razvoj znanosti i tehnologije
4. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma
5. Poticanje razvoja kulture i medija

SC2. Obrazovani i zaposleni ljudi

1. Pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
2. Stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija
3. Unaprjeđenje visokog obrazovanja
4. Usklađeno i perspektivno tržište rada

SC3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

1. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe
2. Borba protiv korupcije
3. Kompetentna, dostupna i učinkovita javna uprava
4. Poboljšanje upravljanja državnom imovinom

SC4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

1. Jačanje položaja Hrvatske unutar Europske unije
2. Jačanje položaja Hrvatske u srednjoj Europi i na Sredozemlju
3. Jačanje globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu
4. Jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine i hrvatskih manjina te zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske

2. Jačanje otpornosti na krize

SC5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

1. Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb
2. Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport
3. Dostojanstveno starenje
4. Socijalna solidarnost i odgovornost
5. Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

SC6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

1. Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelj
2. Jačanje povezanosti s Hrvatima izvan Hrvatske i povratak hrvatskog iseljeničtva

SC7. Sigurnost za stabilan razvoj

1. Jačanje obrambene sposobnosti Hrvatske vojske

2. Jačanje unutarnje sigurnosti
3. Borba protiv radikalizma, ekstremizma i terorizma
4. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite
5. Unaprjeđenje sustava vatrogastva

3. Zelena i digitalna tranzicija

SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

1. Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena
2. Energetska učinkovitost i samodostatnost te tranzicija na čistu energiju

SC9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

1. Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način
2. Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu s novim smjerovima EU-a u okvirima Zelenog plana te Strategije „od polja do stola“ i Strategije EU-a za bioraznolikosti
3. Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi
4. Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života na ruralnim i obalnim područjima

SC10. Održiva mobilnost

1. Modernizacija i izgradnja željezničkih pruga, promicanje integriranog urbanog prijevoza i prijevoza tereta željeznicom
2. Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost
3. Razvoj pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodnim putovima
4. Razvoj zračnog prometa

SC11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

1. Digitalna tranzicija gospodarstva
2. Digitalizacija javne uprave i pravosuđa
3. Razvoj širokopolasnih elektroničkih komunikacijskih mreža
4. Razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta

4. Ravnomjeran regionalni razvoj

SC12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

1. Razvoj potpomognutih i brdsko-planinskih područja
2. Razvoj pametnih i održivih otoka

SC13. Jačanje regionalne konkurentnosti

1. Pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti
2. Razvoj pametnih i održivih gradova

Horizontalni prioriteti: promicanje ravnopravnosti i jednakih mogućnosti

4.2. STRATEŠKI CILJEVI NACIONALNE RAZVOJNE STRATEGIJE REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. I MJERE PROVEDBENOG PROGRAMA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

NRS SC1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

1.1. Povećanje kapaciteta zapošljavanja u gospodarstvu županije

Svrha mjere: S ciljem povećanja zapošljivosti poticati će se programi stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa te obrazovanje odraslih. Posebna pozornost bit će usmjerena deficitarnim zanimanjima odnosno potrebama tržišta rada.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: javni pozivi i odabir polaznika, provedba programa stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa i programa obrazovanja odraslih

Pokazatelji rezultata 1.1.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj polaznika	0	8	2	2	2
Broj programa	2	2	6	2	2

1.2. Jačanje produktivnih kapaciteta gospodarstva županije

Svrha mjere: Razvoj poljoprivredne proizvodnje na području županije na postojećim komparativnim prednostima uz maksimalno korištenje prirodnih resursa pojedinih područja kako bi ojačali konkurentnost postojećih poljoprivrednih proizvođača i pomogli u početku rada novim poljoprivrednim proizvođačima u pokretanju njihove proizvodnje. Priprema i provedba razvojnih projekata od interesa za razvoj županije sufinanciranim sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova te nacionalnih izvora u svrhu poticanja pravodobne pripreme i učinkovitog korištenja sredstava EU programa.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: Poticanje poljoprivredne proizvodnje, razvoja lovstva, znanstveno-stručna suradnja, kreditiranje poljoprivredne proizvodnje, razvojni projekti (priprema i provedba), Javni poziv, dodjela poticaja, priprema i provedba razvojnih projekata

Pokazatelji rezultata 1.2.	Početa vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj korisnika poticaja u poljoprivredi	816	864	900	950	1000
Broj korisnika usluge pripreme i provedbe projekata	20	30	35	35	40
Odluka o provedbi programa razvoja, stručnih podloga i studija razvoja unapređenja lovstva	0	1	1	2	2

1.3. Povećanje atraktivnosti i funkcionalnosti poslovnog i gospodarskog okruženja u županiji

Svrha mjere: Svrha ove mjere usmjerena je povećanju atraktivnosti i funkcionalnosti poslovnog i gospodarskog okruženja županije kroz razvoj i jačanje gospodarske i poduzetničke infrastrukture, jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za kreiranje povoljnog poslovnog okruženja te jačanja kapaciteta za uspješno planiranje i upravljanje poslovnim i razvojnim procesima u privatnom i javnom sektoru.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: Javni poziv, organizacija gospodarskih manifestacija, organizacija i provedba sjednica Gospodarsko-socijalnog vijeća; program poticanja razvoja gospodarstva (javni poziv, dodjela poticaja, praćenje rezultata)

Pokazatelji rezultata 1.3.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj održanih gospodarskih manifestacija	3	5	5	5	7
Broj sjednica Radnoga tijela za praćenje razvoja gospodarstva na području Sisačko- moslavačke županije	0	4	4	6	8
Broj korisnika potpora po provedenim javnim pozivima	91	95	100	110	115

1.4. Razvoj održivog turizma, očuvanje kulturne i prirodne baštine, poticanje razvoja kulture, sporta i tehničke kulture

Svrha mjere: Doprinos razvoju održivog, inovativnog i otpornog turizma u SMŽ te povećanje prepoznatljivosti SMŽ kao atraktivne turističke destinacije kroz institucionalnu potporu razvoju. Područje Sisačko-moslavačke županije je područje iznimno bogatog prirodnog i kulturnog naslijeđa te može značajno pridonijeti održivom razvoju područja i podizanju kvalitete života.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: redovni program Kulturno-povijesnog centra Sisačko-moslavačke županije, promocija baštine Banovine, javne potrebe u športu, kulturi i tehničkoj kulturi, poticanje razvoja turističke ponude, poticanje promocije turističke ponude SMŽ, poticanje selektivnih oblika turizma, zaštita i promocija prirodnih vrijednosti, projekt NATURA

Pokazatelji rezultata 1.4.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj posjetitelja manifestacija	500	1000	1000	1000	1000
Broj korisnika javnih potreba	5000	6000	6000	6000	6000
Broj noćenja turista	25000	27000	30000	32000	35000

NRS SC2. Obrazovani i zaposleni ljudi; SC5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život; SC12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

2.1. Zadržavanje postojećeg i poticanje doseljavanja novog stanovništva

Svrha mjere: Mjera je usmjerena na poticanje demografskog oporavka na području županije kroz zaustavljanje i promjenu negativnih migracijskih tokova stanovništva. U fokusu ove mjere su oni projekti i aktivnosti koji će povećati dostupnost i kvalitetu diversificiranih sadržaja i usluga bitnih za kvalitetan i ispunjen život te poboljšati obrazovne mogućnosti i jednakost pristupa obrazovanju za sve.

Sisačko-moslavačka županija temeljem natječaja dodjeljuje učeničke i studentske stipendije kojima učenicima i studentima lošeg imovinskog stanja omogućava školovanje, ali i potiče na izvrsnost jer se posebno boduju rezultati rada tijekom školovanja.

Primjerice, za akademsku godinu 2022./2023. župan je donio odluku o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći od 5.000,00 kuna studentima s prebivalištem na području Sisačko-moslavačke županije koji redovito upišu studij na području Sisačko-moslavačke županije.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: humanitarne zaklade, potpore učenicima i studentima, potpore za aktivnosti iz povećanog pedagoškog standarda, školska natjecanja i smotre, školska kuhinja, učenička zadruga, smještaj, prehrana i odgojno-obrazovni rad s učenicima srednjih škola, projekti i međunarodna suradnja, program mjera zaštite pučanstva od zaraznih, masovnih nezaraznih bolesti, povećani zdravstveni standard, program ranog otkrivanja raka dojke, financiranje programa intervencijskog zbrinjavanja miokarda, sudjelovanje u projektu "Rukovođenje i upravljanje za zdravlje", monitoring radioaktivnih tvari u vodi, monitoring vode za ljudsku potrošnju, specijalističko usavršavanje doktora medicine.

Pokazatelji rezultata 2.1.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj korisnika stipendija	200	300	300	300	300
Broj analiziranih uzoraka vode	1500	1500	2800	2800	2800
Broj obavljenih mamografskih pregleda	250	400	400	400	400

NRS SC5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

5.1. Ekonomska i socijalna integracija stanovnika

Svrha mjere: Svrha ove mjere je prevladavanje i ublažavanje socioekonomskih posljedica dugogodišnjih kriznih razdoblja (rat, tranzicija, pandemija, potres) te ubrzanog procesa starenja stanovništva. Integracijskim aktivnostima bit će obuhvaćene sve identificirane ranjive skupine.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: posebne skupine učenika s teškoćama, osiguravanje pomoćnika u nastavi učenicima s teškoćama, programi i projekti udruga u socijalnoj skrbi, zdravstvu, Program za Rome, program psiho i socioterapije branitelja oboljelih od PTSP-a i članova obitelji; palijativna zdravstvena skrb, programi i projekti udruga, pomoć socijalno ugroženim obiteljima, Dnevni boravak 3+2, projekti EU, financiranje obroka - potres

Pokazatelji rezultata 5.1.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj pomoćnika u nastavi	95	95	95	95	95
Broj sufinanciranih projekata udruga	39	60	60	60	60
Broj psihoterapijskih postupaka u programu psiho i socioterapije branitelja oboljelih od PTSP-a i članova obitelji	4994	5000	5000	5000	5000

NRS SC6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

6.1. Poticanje prirodnog prirasta stanovništva

Svrha mjere: Mjera je usmjerena na oporavak i jačanje prirodne komponente populacijske dinamike stanovništva Sisačko-moslavačke županije

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: mjere pronatalitetne politike - školstvo; predškolski odgoj; novčana pomoć za rođenje trećeg i svakog sljedećeg djeteta

Pokazatelji rezultata 6.1.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj novorođene djece (podaci DZS, 2020.)	1201	n/a	n/a	n/a	n/a
Broj upisane djece u programe predškole	890	840	800	750	700
Broj odobrenih pomoći za rođenje trećeg i svakog sljedećeg djeteta	200	300	300	300	300

NRS SC12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

12.1. Obnova i izgradnja stambenih i poslovnih objekata s ciljem otklanjanja i ublažavanja posljedica potresa te obnova i izgradnja potresom oštećene ili uništene nužne društvene, prometne i poslovne infrastrukture

Svrha mjere: Mjerom je obuhvaćena obnova i izgradnja stambenih i poslovnih objekata te nužne infrastrukture s ciljem dostizanja prihvatljivog standarda koji će omogućiti podizanje kvalitete života te produktivnosti poslovnih subjekata na prostoru županije.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: obnova, ulaganja u objekte školstva - potres, ulaganja u objekte (kultura) - potres; ulaganja u objekte zdravstva - potres, ulaganja u objekte soc. skrbi - potres

Pokazatelji rezultata 12.1.	Početa vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj obnovljenih objekata školstva	6	4	4	0	0
Broj obnovljenih objekata zdravstva	8	10	10	0	0
Broj obnovljenih objekata socijalne skrbi	0	1	1	0	0

NRS SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti

13.1. Modernizacija, rekonstrukcija i izgradnja komunalne, prometne, energetske i digitalne infrastrukture

Svrha mjere: svrha provedbe mjere su modernizacija, rekonstrukcija i izgradnja potrebne infrastrukture kojom će se osigurati prometna povezanost naseljenih područja, unaprjeđenje upravljanja u vodnom gospodarstvu, energetici i razvoj digitalne infrastrukture.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: EU Obzor Reward Heat projekt, izgradnja i održavanje vodnogospodarskih objekata u SMŽ, provedba mjera sanacije unutar zona sanitarne zaštite izvorišta Prezdan, sufinanciranje javnog riječnog prometa, sufinanciranje javnog cestovnog prijevoza putnika, poticanje prometne mobilnosti

Pokazatelji rezultata 13.1.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj ugovora za sufinanciranje javnog riječnog prometa	2	2	2	2	2
Broj sufinanciranih nerentabilnih linija	2	50	50	50	50

13.2. Modernizacija, rekonstrukcija i izgradnja svih područja društvene infrastrukture

Sisačko-moslavačka županija je osnivač svih srednjih i osnovnih škola diljem županije, izuzev osnovnih škola u Sisku i Kutini te jedne osnovne škole u Novskoj kojoj je osnivač Požeška biskupija.

Apsolutni prioritet župana Ivana Celjaka pri preuzimanju dužnosti župana u lipnju 2021. godine bio je osiguranje adekvatnih uvjeta za pohađanje nastave u rujnu 2021. godine kako bi svi učenici ostali pohađati nastavu u svojim gradovima.

Uz osiguranje montažnog objekta u Glini na istoj adresi matičnog objekta srednje škole do njegove obnove, u srpnju 2021. županijska uprava izašla je iz svojih ureda u Sisku u kojima je privremeno bila, premda su i sami bez prostora (matična zgrada je teško oštećena) te preuredila urede u učionice u samo mjesec i pol dana pa su sisački gimnazijalci novu školsku godinu dočekali u sigurnim i čvrstim objektima.

Osim brojnih infrastrukturnih projekata, ulaganja u ljudske resurse i modernizaciju objekata, Sisačko-moslavačka županija planira i provodi brojne dodatne aktivnosti za djecu i mlade pa je tako organizirano besplatno ljetovanje u Splitu za učenike četvrtih razreda iz cijele županije, što je bio rezultat sporazuma između sisačko-moslavačkog župana i splitsko-dalmatinskog župana Blaženka Bobana. Organiziran je i besplatni ljetni kamp za srednjoškolce u Mađarskoj. Mađarska Vlada omogućila je ljetni kamp za stotinjak srednjoškolaca iz Sisačko-moslavačke županije. Održan je 1. ljetni gaming kamp za djecu u suradnji s Razvojnoum agencijom Sisačko-moslavačke županije u kojem su učenici učili kako napraviti vlastitu videoigru.

Svrha mjere: Svrha mjere je unaprjeđenje javnih usluga modernizacijom, rekonstrukcijom i izgradnjom svih područja društvene infrastrukture. Osim obnove i izgradnje objekata s ciljem povećanja kapaciteta sustava odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, sporta i kulture, ovom mjerom predviđeno je i osiguranje tehničke, kadrovske i financijske pomoći kako bi se osiguralo funkcioniranje javnih usluga.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: ulaganja u objekte školstva, Regionalni centar kompetentnosti, energetska učinkovitost osnovnih i srednjih škola, ulaganje u objekte zdravstva, ulaganje u objekte socijalne skrbi, poticanje regionalnog razvoja - priprema i provedba projekata

Pokazatelji rezultata 13.2.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj obnovljenih i/ili novoizgrađenih objekata u školstvu	0	0	3	2	0
Broj ulaganja u zdravstvene ustanove	142	106	130	130	130
Broj ulaganja u ustanove socijalne skrbi	23	16	21	20	20

13.3. Učinkovita uprava i administracija

Svrha mjere: Učinkovitim upravljanjem vlastitim raspoloživim resursima unaprijedit će se suradnja s jedinicama lokalne samouprave, rad županijskih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Svrha mjere je i pravodobna izrada i upravljanje dokumentima zaštite okoliša i prirode, prostornog uređenja i gradnje, upravljanja nekretninama i dr.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: suradnja s jedinicama lokalne samouprave, županijska vijeća i predstavnici nacionalnih manjina, izrada dokumenata zaštite okoliša i prirode, prostorno uređenje i gradnja, izrada Plana približnih vrijednosti nekretnina, izrada i razvoj geoportala, Županijska skupština i radna tijela Skupštine i Župana, uredsko opremanje

Pokazatelji rezultata 13.3.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj izrađenih dokumenata prostornog uređenja i gradnje	0	2	3	4	5
Broj posjeta geoportalu	100	120	140	160	200
Broj sjednica Županijske skupštine	4	4	4	4	4

13.4. Redovan rad zdravstvenih ustanova, škola i ustanova socijalne skrbi

Svrha mjere: Svrha mjere je osigurati kontinuiran i neometan rad srednjih škola, osnovnih škola, omogućiti potrebne zdravstvene usluge stanovnicima županije, financirati održavanje zdravstvenih ustanova, domova socijalne skrbi, centara za socijalnu skrb te ustanova socijalne skrbi.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: redovni program srednjih škola, redovni program osnovnih škola, zdravstvene usluge - mrtvozorstvo, redovna djelatnost - potres, redovna djelatnost - zdravstvene ustanove, financiranje održavanja zdravstvenih ustanova, rad izolacijske jedinice za potrebe Sisačko-moslavačke županije, izdatci za domove socijalne skrbi, potres, financiranje materijalnih rashoda centara za socijalnu skrb, redovna djelatnost - minimalni financijski standard, redovna djelatnost ustanova socijalne skrbi, kapitalni rashodi

Pokazatelji rezultata 13.4.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj učenika osnovnih i srednjih škola	14362	15000	15000	15000	15000
Broj zdravstvenih ustanova	8	8	8	8	8
Broj ustanova socijalne skrbi	4	4	4	4	4

NRS SC8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

8.1. Zaštita okoliša, povećanje sigurnosti stanovnika, imovine i resursa te borba protiv klimatskih promjena

Svrha mjere: Svrha provedbe mjere je kontinuirano praćenje stanja okoliša i prirode, povećanje sigurnosti stanovnika te aktivnosti prilagodbe klimatskim promjenama.

Rok provedbe mjere: 12./2025.

Ključne aktivnosti: praćenje stanja okoliša i prirode, zaštita od požara, razvoj civilne zaštite, oprema za civilnu zaštitu, zaštita na radu, rashodi za Javnu ustanovu za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima SMŽ.

Pokazatelji rezultata 8.1.	Početna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2024.	Ciljna vrijednost 2025.
Broj osposobljenih pripadnika civilne zaštite	2	10	10	10	10
Broj monitoringa ugroženih vrsta i staništa	8	10	12	14	14

Broj izrađenih planova upravljanja	1	3	5	8	10
---------------------------------------	---	---	---	---	----

5. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE O NAPRETKU U PROVEDBI AKTA

Praćenje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i značaja za JLP(R)S sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o SP-u.

Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja.

Izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na nacionalnoj razini i razini JLP(R)S te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

Ciljevi praćenja i izvješćivanja su sljedeći:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja
- učinkovito upravljanje provedbom akata strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akata strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akata strateškog planiranja
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvješćivanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Praćenje i vrednovanje Provedbenog programa Sisačko-moslavačke županije uređeno je i odredbama Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 6/2019.

Člankom 13. Pravilnika propisano je sljedeće:

Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz samog akta koje nositelj izrade provedbenog programa podnosi izvršnom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave dva puta godišnje.

Sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o provedbi provedbenih programa te detaljne tehničke i metodološke upute za njegovo popunjavanje utvrđeni su Priručnikom o strateškom planiranju.

Ciklus praćenja i izvješćivanja

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća:	Kome se podnosi:	Rok za podnošenje izvješća
Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa JLP(R)S	Polugodišnje	RK/LK	PT/KT	do 31. srpnja tekuće godine (za prethodnu godinu)
	Godišnje			do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)

KT=koordinacijsko tijelo; RK=regionalni koordinator; LK=lokalni koordinator; PT=predstavničko tijelo; PP=provedbeni program

Obveze i način praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja

Regionalni i lokalni koordinatori odgovorni su za praćenje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja u skladu sa Zakonom o SP-u te su dužni pokazatelje o provedbi akata strateškog planiranja prikupljati i unositi u Informacijski sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem.

Ukoliko izvješćivanje putem Informacijskog sustava za strateško planiranje i upravljanje razvojem nije moguće, regionalni i lokalni koordinatori dužni su za prikupljanje i unos pokazatelja o provedbi akata strateškog planiranja koristiti obrasce/predloške iz Priručnika SP-u.

Provedbeni programi (TDU, JP(R)S i JLS)	Mjere	Podatak o uspješnosti provedbe u usporedbi s unaprijed zadanim ciljnim vrijednostima pokazatelja rezultata provedbe mjere
	Aktivnosti/ključne točke ostvarenja	Provedba aktivnosti/postizanje ključnih točaka ostvarenja (po mjesecima) u provedbi mjera.

Proces praćenja i izvješćivanja

Institucionalni okvir za praćenje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja od JLP(R)S čine: JLP(R)S, regionalni i lokalni koordinatori te druga javna tijela koja imaju obveze i odgovornosti praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja u skladu sa Zakonom o SP-u.

Proces praćenja i izvješćivanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvješćivanja o strateškom planiranju:

1. Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe

Institucionalni okvir za praćenje sadržava opis načina praćenja uspješnosti provedbe obveza preuzetih iz dugoročnih, srednjoročnih i kratkoročnih akata strateškog planiranja. Okvir za praćenje obuhvaća ulogu organizacijske jedinice za strateško upravljanje i koordinatora za strateško planiranje, uspostavu mreže za izvješćivanje na razini cijelog tijela te mehanizme odgovornosti za podršku sustavu strateškog planiranja. Kako bi se uspješno uspostavio interni plan praćenja, svaka JLP(R)S dužna je popuniti predložak koji dostavlja regionalni koordinator ili lokalni koordinator o tome kako tijelo planira nadgledati provedbu svojih obveza preuzetih iz akata strateškog planiranja. KT savjetuje Mrežu koordinatora o najboljim praksama.

2. Identifikacija zahtjeva praćenja

Prilikom donošenja akata strateškog planiranja, svi relevantni podatkovni elementi i informacije potrebni radi lakšeg izvješćivanja o rezultatima moraju biti uneseni u Informacijski sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem, odnosno pripadajuće predloške. Prikupljeni podaci čine osnovu za redovno izvješćivanje o rezultatima za sve relevantne obveze preuzete iz dugoročnih i srednjoročnih akata strateškog planiranja i provedbenih programa za četverogodišnje razdoblje.

3. Uspostava Mreže osoba za praćenje

U cilju učinkovite suradnje i kontinuiranog poboljšanja sustava praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja biti će uspostavljena Mreža osoba za praćenje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja imenovanih od strane TDU i regionalnih koordinatora.

4. Izvještavanje o rezultatima; identifikacija mogućih problema

Iako su službeni ciklusi izvješćivanja godišnji ili polugodišnji, tijelima nadležnim za provedbu ciljeva i mjera akata strateškog planiranja savjetuje se uspostava češćih (barem tromjesečnih) ciklusa internog izvješćivanja. Koordinator za strateško planiranje ima važnu ulogu u praćenju uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja i uočavanju problema koji mogu uzrokovati poteškoće u postizanju zadanih ciljnih vrijednosti odabranih pokazatelja uspješnosti.

5. Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema

Viši rukovodeći službenici trebaju s osobitom pažnjom pratiti korake poduzete radi rješavanja uočenih problema. Ovisno o prirodi problema čitav je niz tehnika za rješavanje problema koje se mogu primijeniti. Regionalni koordinatori i lokalni koordinatori mogu dati svoje mišljenje o metodama

primjerenim za korištenje. Ako rezultati ne dostižu ciljne vrijednosti, regionalni koordinatori i lokalni koordinatori od nadležnog tijela mogu za dugoročne i srednjoročne akte strateškog planiranja zatražiti izradu plana poboljšanja uspješnosti.

6. Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja

Provedbena tijela na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini moraju regionalnom i lokalnom koordinatoru podnositi godišnja i polugodišnja izvješća za sve akte strateškog planiranja iz njihove nadležnosti.

Vrednovanje akata strateškog planiranja

Postupak vrednovanja akata strateškoga planiranja je neovisna usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja.

Sustav vrednovanja temelji se na sljedećim parametrima:

- Vrednovanje provode unutarnji i/ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnima za izradu i provedbu akata strateškoga planiranja
- Čelnik tijela koje je nadležno za izradu akta strateškog planiranja donosi odluku o početku postupka vrednovanja
- Zajednička načela, kriterije i standarde provedbe postupaka vrednovanja pravilnikom propisuje čelnik KT-a
- Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškoga planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškoga planiranja
- Reviziju rezultata i preporuka temeljem rezultata vrednovanja akata strateškog planiranja KT izrađuje i podnosi Vladi Republike Hrvatske, odnosno Hrvatskom saboru (u slučaju dugoročnih akata strateškog planiranja)
- Za potrebe vrednovanja regionalnih i lokalnih planova razvoja KT, zajedno s regionalnim koordinatima, radi na donošenju tehničkih smjernica za procese vrednovanja i koordinira procesom. Kod lokalnih planova razvoja uključeni su i lokalni koordinatori
- Reviziju rezultata i preporuka proizašlih iz vrednovanja provode KT i regionalni koordinatori, a potom ih podnose na reviziju nadležnom izvršnom tijelu.

Odgovornosti i ovlasti regionalnog koordinatora

Koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini JP(R)S obavlja regionalni koordinatori. Regionalni koordinatori su javna ustanova osnovana u skladu s propisom koji uređuje područje politike regionalnog razvoja radi učinkovite koordinacije poslova SP-a i poticanja regionalnog razvoja za područje JP(R)S.

U sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem regionalni koordinator obavlja sljedeće poslove:

- Surađuje s KT-om i Mrežom koordinatora u svrhu osiguranja usklađenosti metodologije za strateško planiranje i upravljanje razvojem
- Koordinira pokretanje, izradu, praćenje i izvještavanje o aktima strateškog planiranja iz nadležnosti JP(R)S
- Usklađuje akte strateškog planiranja od značaja za JP(R)S s aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja
- Provjera usklađenost akata strateškog planiranja razvoja županije s hijerarhijski višim dokumentima/aktima strateškog planiranja i donosi odluku kojom se potvrđuje usklađenost
- U skladu sa zakonskim ovlastima izrađuje nacрте prijedloga akata strateškog planiranja
- Nadzire i prati provedbu akata strateškog planiranja iz svoje nadležnosti te izvješćuje KT o njihovoj provedbi
- Osigurava pravodobno i precizno davanje podataka o provedbi i izvršenju u sklopu postupaka praćenja i izvještavanja
- Na temelju rezultata praćenja izvještava izvršno tijelo JP(R)S o napretku i izazovima tijekom provedbe akata strateškog planiranja

Surađuje s izvršnim tijelom JP(R)S u identifikaciji i provedbi korektivnih radnji u slučaju uočenih izazova u provedbi

- Koordinira i savjetuje JLS o sustavu SP-a
- Koordinira rad JLP(R)S na izradi akata strateškog planiranja (prema potrebi)
- Upisuje razvojne projekte JP(R)S te unosi elemente akata strateškog planiranja u IT sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem i
- Koordinira upis razvojnih projekata i unos elemenata akata strateškog planiranja JLS u IT sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem.